

Kertomus

Suomen Räätelintyöntekijäin liiton toiminnasta

1 p:stä tammik. 1910—1 p:vään elok. 1911.

Laatinut

Vilho Ruusuvuori.

Helsinki,
Työväen kirjapaino, 1911

Vuosi 1910.

Vuosi 1910 liittomme toiminnassa on useassa suhteessa ollut edellisensä kaltainen. Suurlakon aikuinen innostus ei jaksanut hetikään kaikissa kiteytyä vakaumukseksi, sillä tietoa ja valistusta liikkeemme suuresta päämäärästä puuttui tai sitten uskottiin ilman sitkeää työtä saatavan erinomaisia aikaan. Tämän lisäksi taloudellinen taantuminen, joka parisen vuotta raivosi, jätti heikkoutta ja väsymystä vielä tällekin vuodelle. Jäsenten taloudellisen aseman heikkous on vaikuttanut sen, että edelliseltä vuodelta rästiin jääneitä veroja ei ole jaksettu suorittaa ja tällä tavoin jääty ulkopuolelle järjestön, joskin välinpitämättömyys, jota ammattilaisemme ovat osoittaneet omaa järjestöään kohtaan on ollut myöskin suurena tekijänä toiminnan lamaantumisessa. On pysytelty rivien ulkopuolella, vaikka jokaisen velvollisuus olisi olla jäsenenä osastossa ja täyttää niissä velvollisuutensa, siten vahvistaen ja voimistaen liittoa voimakkaaksi työväen etuvartioksi.

Asian tilan ollessa vielä tällaisen, on liiton toiminta kuluneena vuotena täytynyt olojen pakosta, kohdistua pääasiassa vaan hiljaiseen varustaumistyöhön, mikäli se liiton pienellä jäsenmäärällä on ollut mahdollista. Tämän kotoisen varustaumistyön ohella on koetettu mahdollisuuden mukaan edistää myöskin kansainvälistä yhteistoimintaa. Liittohan oli luottamusmiehen kautta edustettuna Tanskan räätäliyöntekijäin liiton edustajakokouksessa sekä Ammattijärjestön edustajana kansainvälisessä sosialistikokouksessa, jotka molemmat kokoukset pidettiin Köpenhaminassa samoihin aikoihin.

Tämän ohella mainittakoon huomattavana seikkana, että keskittämisharrastus sukulaisliittojen kesken, johon Ammattijärjestön toinen edustajakokous kehoitti, on vuoden ajalla pantu alulle. Kuten muissakin maissa on myöskin meillä teollisen kehityksen kulkiessa eteenpäin sekä työnantajain yhä paremmin järjestäytyttyä, tultu huomaamaan, että järjestäytyminen teollisuusalottain on välttämätöntä, jos tahdotaan kehittää ammatillisen työväenliikkeen toimintaa tarkoitustaan vastaavaksi. Vuoden lopulla pitivätkin ompelijattarien ja räätälintyöntekijäin liittohallinnot yhteisiä neuvotteluja, joissa suunniteltiin liittojen yhdistämistä ja muodostamista Vaatetus-työntekijäin liitoksi.

Käymme sitten yksityiskohtaisemmin tarkastelemaan vuoden 1910 toimintaa.

Liiton kokoonpano.

Vuoden alussa kuului liittoon 27 osastoa ja näissä jäseniä yhteensä 620. Elokuulla ilmoitti Kuopion osaston rahastonhoitaja, että osasto on lopettanut toimintansa vuoden alusta, samalla lähettäen osaston jällel jättämän omaisuuden liiton hoidettavaksi. Tämän kautta väheni osastojen lukumäärä, joten vuoden lopulla oli liitossa 26 osastoa, joiden yhteinen jäsenluku teki 552. Liiton alaisten osastojen jäsenluku, taloudellinen asema y. m. seikat selviävät lähemmin kertomuksen loppuun painetusta taulukosta.

Liiton hallinto.

Liittohallintoon ovat kuuluneet: H. Koivuniemi puheenjohtajana, B. Toukonieni rahastonhoitajana ja V. Ruusuvuori sihteerinä ja taloudenhoitajana, sekä muina jäseninä A. Nurmi, F. Aalto ja V. Soininen, jonka Helsingin osasto maalisk. 23 p:nä valitsi liittohallinnon varsinaiseksi jäseneksi, hallinnosta eroon joutuneen M. Hyrskymurron tilalle, joka oli laiminlyönyt tehtävänsä liittohallinnon jäsenenä. Frans Aallon erottua hallinnon jäsenyydestä 8 p:nä marrask. toimitti Helsingin osasto yhden varsinaisen ja kolmen varajäsenen

vaalin ja tuli liittohallintoon silloin valituksi varsinaisen jäsenen F. Aallon tilalle S. Svensk sekä varalle Lindilä, O. Kanninen ja Hj. Siljander.

Liittohallinto on vuoden ajalla pitänyt kokouksia kaikkiaan 13 kertaa, joista pöytäkirjaan on merkitty 138 §:lää. — Kokouksiin ovat jäsenet ottaneet osaa seuraavasti: H. Koivuniemi 13, V. Ruusuvuori 13, B. Toukonieni 12, A. Nurmi 10, F. Aalto 9, V. Soininen 9 ja S. Svensk 1 kertaa. Tähän ei ole laskettu ompelijattarien liittohallinnon kanssa 27 p:nä marrask. pidettyä yhteistä neuvottelukokousta, jossa läsnä olivat myöskin liittohallinnon varajäsenet.

S. Ammattijärjestön valtuuston kokouksessa on liitto edustanut H. Koivuniemi, sekä Ammattijärjestön toimeenpanemassa liittojen toimitsijain kokouksessa luottamusmies V. Ruusuvuori.

Liiton toimisto sijaitsee Helsingin työv.-yhd. talossa, jossa liitolla yhteisesti leipurien liiton kanssa on huone vuokrattuna, josta kumpikin maksavat vuokraa Smk. 15:75 kuukaudelta, kuuluen siihen sekä valo että lämpö, jota helsinkiläisiin vuokriin verraten ei voida pitää kalliina.

Liiton työ- ja palkkaliikkeet.

Tampereen työnantajat, luvultaan 17, irtisanoivat helmik. 28 p:nä voimassaolevan palkka- ja työsopimuksen huhtik. 1 p:stä, samalla esittäen työntekijäin hyväksyttäväksi sopimuksen, jonka mukaan palkat urakatöissä olisivat alentuneet entisestään keskim. 10—15 prosentilla. Alimman tuntipalkan, joka oli ollut 55 pen. tunnilta, ehdottivat työnantajat luokiteltavaksi III luokkaan siten, että I luok. maksettaisiin 55, II luok. 50 ja III luok. 45 pen. tunnilta. Varastotyöstä, jota tähän asi oli tehty 20 prosentin alennuksella, ehdotettiin valmistettavaksi 30 prosentin alennuksella tilatun työn hinnasta.

Työsopimuksesta oli karsittu joukko tärkeitä määräyksiä, kuten oppilasoloja koskevista määräyksistä olivat he kokonaan hylänneet oppilaiden palkkakysymyksen, vieläpä oppilaiden koulunkäyntiä koskevan määräyksen. Sopimuksen

voimassaoloajan ehdottivat ainoastaan yhdeksi vuodeksi. Että tällaisiin työnantajain tarjoamiin huononnettuihin työehtoihin ei työntekijäin taholta voitu taipua oli itsestään selvää, sitäkin suuremmalla syyllä, koska suurin osa vaikutusvaltaisemmista työnantajista olivat entisen sopimuksen hyväksyneet edelleen muuttumattomana voimaan kahdeksi vuodeksi.

Sovinnon aikaansaamiseksi kokoontuivat työntekijäin sekä työnantajain edustajat 15 p:nä maalisk. yhteisiin neuvotteluihin. Työntekijöitä edusti: J. Hekkala, N. Varala, M. Niemi, I. Hyytinen ja liiton luottamusmies, sekä työnantajia: O. Kulovesi, G. Salmi, K. N. Mäki, G. E. Enqvist, O. Kilpi ja F. V. Palmroos. Keskustelussa, joka muodostui erittäin vilkkaaksi, valaistiin asiaa molemmin puolin ja olivatkin työnantajat jossakin määrin taipuvaiset pienempiin myönnytyksiin. Työntekijäin puolelta selviteltiin niitä haastallisuksia, mitkä saattaisivat johtua kahdenlaisen sopimuksen ollessa käytännössä samalla paikkakunnalla sekä risti-riittäisyyttä, mikä johtuu sopimuksen eri ajoilla päättymisestä. Näihin perustuen vaativat työntekijät, että sopimus pysytetään muuttumattomana voimassa edelleen 2 vuotta. Työnantajat pysyivät aikaisemmassa huonontamisvaatimuksessa, joten neuvottelut raukesivat.

Maalisk. 16 p:nä päättivät työntekijät pitämässä kokouksessa sanoa itsensä irti työstä 14 vuorokauden kuluttua. Irtisanomisajan umpeen kuluttua alkoi lakko 1 p:nä huhtikuuta. Kestettyään 7 päivää työnantajat allekirjoittivat työntekijäin esittämän palkka- ja työsopimuksen, hyväksyen sopimuksen muuttumattomana voimaan 2 vuodeksi, joten taistelu päättyi työntekijäin täydellisellä voitolla. Lakkoon otti osaa 39 työntekijää. Hukkaan kulutettujen työpäivien luku 174 päivää.

Hämeenlinnan räätälintyönantajat sanoivat irti 31 p:nä maaliskuuta voimassaolleen palkka- ja työsopimuksen 1 p:stä toukokuuta, ehdottaen sopimuksen voimassaoloaikaa lyhennettäväksi 2 vuodesta yhdeksi vuodeksi. Työntekijät huomattuaan työnantajain järjestön tarkoituksen saada paikka-

kunnan sopimuksen päättymään samoihin aikoihin liiton lukuisten eri paikkakuntien sopimusten kanssa, eivät työntekijät voineet ehdotusta hyväksyä, vaan päättivät sanoa itsensä irti työstä huhtik. 16 p:stä 14 vuorokauden kuluttua, elleivät työnantajat siihen mennessä ole luopuneet vaatimuksistaan. Huhtik. 15 p:nä ilmoittivat työntantajat kirjelmällä luopuvansa aikaisemmin tekemästään vaatimuksesta, joten työntekijäin vaatimus säilyttää sopimus muuttumattomana voimassa edelleen 2 vuodeksi lukien 1 p:stä toukok. tuli hyväksytyksi ilman työnseisausta ja työstä irtisanomista.

Salon osasto ilmoitti, että työnantaja J. Pohjola oli 10 p:nä huhtik. sanonut irti sopimuksen 15 p:stä samaa kuuta, esittämättä sillä kertaa uutta ehdotusta. Myöhemmin saapui ehdotus, jossa mainittu työnantaja esitti muutamissa kappaletoissa, kuten esim. puolipaltoissa sekä kulukauppiaille tehtävissä töissä hintoja alennettavaksi, sekä että varastotyö, jota näihin asti oli tehty 20 prosentin alennuksella tilatun työn hinnoista, valmistettaisiin 35 prosentin alennuksella. Luottamusmiehen matkustettua paikkakunnalle, saatiin yhteisten neuvottelujen avulla riita päättymään ilman työnseisausta ja sopimus allekirjoitettiin kummankin asianosaisen välillä 15 p:nä huhtik. Työntekijäin myöntämä alennus, että varastotyötä valmistetaan 30 prosentin alennuksella tilatun työn hinnasta tuli hyväksytyksi, samalla saatiin täydennyksiä työsopimukseen sekä oppilaiden palkoiksi ensi vuodelle 12, toiselle 15 ja kolmannelle 18 mk. viikolle. Sopimuksen kautta kohosivat oppilaiden palkat, sillä näihin asti suoritettiin heille palkkana ainoastaan 12 mk. viikolta, huolimatta siitä, kuinka kauan he olivat olleet opissa, jota vastoin sopimuksen astuttua voimaan, tulivat oppilaat osallisiksi toisen vuoden palkkaeduista. Sopimus on voimassa 15 p:vään huhtik. 1912, ja edelleen vuoden kerrallaan, ellei irtisanomista kuukautta ennen jommaltakummalta puolen tapahdu.

Kouvolan osasto ilmoitti, että työnantaja O. Rinne oli irtisanonut voimassaolevan sopimuksen 7 p:stä toukokuuta, samalla esittäen sopimukseen haluamansa muutokset, m. m.

pienempiä alennuksia kappalehinnoitteluissa sekä vaatimus, että sopimus on kaikille paikkakunnalla oleville työnantajille heti sen liikkeen alettua toimitettava. Koska viimeksi mainittu vaatimus ei ollut minkäänlaisessa yhteydessä sopimuksen kanssa, vaan yleistä laatua, ei näitä voitu sopimukseen hyväksyä, vaan päätti osasto ja liittohallinto säilyttää sopimuksen muuttumattomana voimassa edelleen 2 vuotta eli 7 p:vään toukok. 1912. Työnseisausta, enempää kuin työstä irtisanomistakaan ei työntekijäin taholta tapahtunut, sillä työnantaja hyväksyi työntekijäin vaatimukset sellaisenaan.

Helsingissä esittivät työntekijät Englantilaisessa räätälinliikkeessä (omistaja V. C. Bransch) vaatimuksen saada työssä käytettävät neulomatarpeet. Mainittu liikkeenpitäjä ei kuitenkaan suostunut vaatimukseen, jonka johdosta työntekijät sanoivat itsensä irti työstä 16 p:nä maalisk. 14 vuorokauden kuluttua. Irtisanomisajan umpeen kuluttua alkoi työnseisaus mainitussa liikkeessä 1 p:nä huhtik. Heti työnseisauksen alettua koetti mainittu liikkeenpitäjä sanomalehtikirjoitusten avulla saattaa yleisön tietoon, että työntekijät olivat rikkoneet »vuonna 1907 kesäk. 5 p:nä S. Räätälin-työnantajayhdistyksen Helsingin osaston ja Helsingin räätäliammattiyhdistyksen välillä työhuonekysymyksessä tehtyä sopimusta, jonka mukaan työhuonekysymyksessä mahdollisesti syntyvät erimielisyydet ratkaisee pysyväinen sovittelukomitea, johon komiteaan kummankin asianosaisen järjestön heti sopimuksen allekirjoitettua tuli valita jäsenensä». Työntekijäin puolelta olikin aikoinaan valittu jäsenet tähän komiteaan, jotavastoin työnantajat olivat puolestaan laiminlyöneet tehtävänsä.

Kun sitten liiton puolesta luottamusmies esitti riidan jättämistä sovittelukomitealle, ei mainittu työnantaja enempää kuin heidän osastonsakaan olleet tähän halukkaat, vaan vaativat järjestön ilman muuta julistamaan liikkeen vapaaksi lakosta. Tällaiseen vaatimukseen ei Helsingin räätäliammattiyhdistys kuitenkaan taipunut syystä, koska yhdistys ei ollut mainittua liikettä lakkoonkaan julistanut, samoin ilmoittivat

työstä eronneet työntekijät, että heidän taholta ei ole liikettä lakkotilaan asetettu, vaan ovat he laillisen irtisanomisajan kuluttua eronneet työstä, jota menettelyään he myöskin pitivät täysin laillisena.

Koska työntekijäin taholta ei oltu tehty ilmoitusta esitettävistä vaatimuksista asianomaisille järjestöille, kehoitti liittohallinto yhdistystä julkisesti ilmoittamaan, että mainitunlaisia työnseisauksia ei voida järjestöjen taholta hyväksyä. Huhtik. 10 p:nä julistikin Helsingin räätäliammattiyhdistys mainitun liikkeen selkkauksesta vapaaksi. Samalla kun yhdistys lausui ei voivansa hyväksyä liikkeen työntekijäin puolelta tapahtunutta menettelyä, koska työntekijäin olisi tullut liikkeessä löytyvien epäkohtien poistamiskeinoista neuvotella ja sopia yhdistyksensä kanssa.

Näin päättyi työnselekaus työntekijäin tappiolla. Työnseisaus koski 23 työntekijää. Hukkaan kulutettujen työpäivien luku teki 200 päivää.

Helsingissä Th. Studen liikkeen työntekijät kääntyivät huhtikuulla kirjelmällä Helsingin räätäliammattiyhdistyksen puoleen pyynnöllä, että yhdistys koettaisi työnantajayhdistyksen kautta vaikuttaa, että mainittu liikkeenpitäjä kustantaisi työntekijöilleen neulomatarpeet sekä että asia ratkaistaisiin yhteisillä neuvotteluilla, johon v. 1907 työhuonekysymyksessä tehty sopimus edellyttää. Kirjelmän johdosta kääntyikin Helsingin räätäliammattiyhdistystys Työnantajayhdistyksen puoleen, saamatta ensimmäiseen kirjelmään kuitenkaan vastinetta, vasta toiseen kirjelmään, joka lähetettiin 26 p:nä huhtik., suvaisi mainittu yhdistys 7 p:nä toukok. antaa seuraavasisältöisen vastineen:

»Helsingin Räätäliammattiyhdistys

Helsingissä.

Arv. kirjeenne johdosta huhtik. 26 p:ltä ei työnantajayhdistyksen johtokunta kokouksessaan 4 p:nä toukokuuta ole katsonut olevan syytä ryhtyä sovitteluihin neulomatarpeiden pyyntökysymyksessä Th. Studen liikkeessä eikä sallia mainittua liikettä myöntämään niitä, koska tällaista muutosta

sopimuksen mukaan 5 p:ltä kesäk. 1907 yksityisen työnantajan kanssa ei voida tehdä.

Helsingissä 7 p:nä toukokuuta 1910.

Helsingin räätälien työnantajyhdistys:

Liinus Aalto
(puheenjohtaja.)

K. J. Seppi
(sihteeri.)»

Kuten ylläolevasta kirjelmästä ilmenee, kieltäytyi työnantajyhdistys jyrkästi neuvotteluista, vieläpä mainitsi ei sallivansa, että mainittu liike myöntäisi työntekijöilleen neulomatarpeita. Koska kiireellisin työaika oli jo ohimennyt, eivät työntekijät katsoneet edulliseksi ryhtyä laajempiin toimenpiteisiin, vaan antoivat asian sillä kertaa raueta sikseen.

Turun osasto esitti 23 p:nä maaliskuuta seuraavien juutalaisliikkeiden: Salutskin, Kijsk, Pergament, S. Saks, R. Saks, I. Millner ja Raihellin vapauttamista lakkotilasta, syystä koska mainitut liikkeet ovat pidettävät sellaisina, joihin ei ammattikunnallinen toiminta, niissä vaadittavan työn aliarvoisuuden takia ulotu, joten taistelun jatkaminen osaston puolelta, kun se sotii työtaistelujen periaatetta vastaan on katsottava tarpeettomaksi sekä haitalliseksi. Paitsi osaston esilletuomia syitä, katsoi liittohallinto tällaisten liikkeiden olevan omiaan kasvattamaan rikkurijoukkoa, joihin näkökohtiin perustuen liittohallinto hyväksyi osaston tekemän esityksen. Myöhemmin julistikin osasto mainitut liikkeet lakosta vapaiksi.

Rovaniemen osasto päätti 24 p:nä elok. pitämässään kokouksessa uusia sopimuksen. Palkat perushinnoissa olisi pysytetty ennallaan, paitsi lisätöissä olisi muutamissa kohdin tehty korotuksia. Myöhemmin ilmoitti osasto kuitenkin luopuvansa uusimisaikeistaan.

Matkat ja agitationi.

Heti vuoden alussa laati luottamusmies matkasuunnitelman herätystyötä varten, koska useammilla paikkakunnilla oli osastojen toiminta miltei kokonaan nukuksissa. Liittohallinto hyväksyi suunnitelman ja matkusti luottamusmies kaikissa 28 liiton alaisessa osastossa. Matkapäivät koko vuodelle jakaantuivat seuraavasti: tammik. 15, helmik. 13, maalisk. 29, huhtik. 4, elok. 10, syysk. 8, lokak. 2 ja jouluk. 1, yhteensä 82 päivää. Matkojen yhteydessä on pidetty 34 esitelmää, annettu neuvoja ja ohjeita osastojen toiminnassa. Tuloksena olikin, että muutamat osastot, kuten Lahden, Kotkan, Kouvolan ja Pietarsaaren, jotka olivat kokonaan nukuksissa, saivat uutta virikettä toiminnalleen.

Lentolehtä »Voitko olla ammattiosaston ulkopuolella», joka Ammattijärjestön kustantamana ilmestyi, tilattiin ja jaettiin maksutta liiton jäsenille.

Liittoäänestyksiä.

Liittohallinnon edellisenä vuotena herättämästä kysymyksestä Ompelijattarien liiton yhdistämisestä räätälien liittoon sekä näiden muodostamisesta Vaatetustyöntekijäin liitoksi, oli toimitettu äänestys, jonka tuloksena oli, että molemmat liitot puolsivat yhtymistä. Ompelijattarien liiton edustajakokous, ennen tehdyn päätöksen mukaan, olisi ollut pidettävä v. 1910 Helsingissä sekä räätälien liiton v. 1911 Hämeenlinnassa. Liittohallinnot pitivät kuitenkin edullisempaa pitää molemmat kokoukset samoihin aikoihin samassa paikassa, jonka johdosta liittohallinnot päättivät esittää osastoilleen äänestettäväksi: että Ompelijattarien liiton edustajakokous siirrettäisiin vuoteen 1911 sekä Räätälien liiton edustajakokouksen paikka Hämeenlinnasta Helsinkiin.

Äänestyksen tuloksena oli, että osastot kannattivat yksimielisesti tehtyä ehdotusta, paitsi Vaasan ja Kouvolan osastoista annettiin kummastakin yksi ääni Hämeenlinnan puolesta.

Ylimääräiset veroitukset ja lahjoitukset.

Vuoden ajalla on toimeenpantu ylimääräisiä veroituksia kaksi kertaa. Ensimmäinen johtui edellisenä vuotena käytyjen palkkaliikkeiden johdosta avustuksesta syntyneen vajauksen täydentämiseksi liiton rahastoon, tehden 50 penniä koko- ja 25 penniä puolimaksavalta jäseneltä 5 viikolta, luettuna huhtik. 17 p:stä. Toinen Suomen Ammattijärjestön apurahastoon tuleva verotus 50 penniä koko- ja 25 penniä puolimaksavalta jäseneltä 3 viikolta, luettuna lokakuun 1 p:stä.

Lahjoituksia. Turun osasto lahjoitti liitolle 1,000: — mk. terveysopillisten luentojen aikaansaamiseksi ammattilaisillemme, josta liittohallinto lausuu asianomaiselle osastolle kiitoksensa.

Järjestöyhteys- ja edustajakokoukset.

Edelleenkin on liittomme kuulunut S. Ammattijärjestöön sekä Kansainväliseen Räätilintyöntekijäin liittoon. Näiden molempien järjestöjen kanssa on oltu kirjeenvaihdossa.

Kansainväliselle räätilien liitolle sekä Skandinavian veljesliitoille on lähetetty ruotsinnettuna liittomme toimintakertomukset, joilta liittomme on saanut vastaanottaa näiden julkaisemat toimintakertomukset sekä äänenkannattajat.

Räätilintyöntekijäin ja Ompelijattarien liittohallintojen yhteinen neuvottelukokous pidettiin Helsingissä 27 p:nä marraskuuta. Kokous aiheutui Ammattijärjestön toisen edustajakokouksen päätöksestä »sukulaisliittojen yhdistämisestä», jolla velvoitettiin myöskin kyseessä olevia liittoja yhtymään sekä muodostamaan »Vaateustyöntekijäin» liiton. Kokouksessa tarkastettiin luottamusmiehen laatima sääntöehdotus Vaateustyöntekijäin liiton säännöiksi sekä tehtiin niihin tarvittavat muutokset, jotka alustuksen yhteydessä tullaan jakamaan osastoille. Vielä käsiteltiin muutamista muista asian kanssa yhteydessä olevista seikoista sekä pää-

tettiin talven kuluessa jatkaa neuvotteluja, jos katsotaan tarpeelliseksi.

Tampereen räätäliammattiosaston 20-vuotisjuhlassa, joka pidettiin 29 p:nä lokak. 1910, on liitto luottamusmiehen kautta ollut edustettuna.

Tanskan räätälintyöntekijäin liiton 12:sta edustajakokous pidettiin Köpenhaminassa Työväentalon juhlasalissa Rømersgade 22, elokuun 23—26 p:nä, alkaen ensinmainittuna päivänä klo 10 aamulla. Liittomme sai kutsun edustajansa kautta ottaa osaa mainittuun kokoukseen, ja koska kokous pidettiin samoihin aikoihin kuin kansainvälinen sosialistikkokous, johon S. Ammattijärjestön valtuusto oli valinnut dustajaksi liiton luottamusmiehen V. Ruusuvuoren, valtuutti liittohallinto luottamusmiehen samalla edustamaan liittoamme Tanskan räätälien liiton edustajakokouksessa. Teemme lyhyesti selkoa mainitusta kokouksesta sekä liiton toiminnasta.

Kokouksen avasi liiton luottamusmies William P. Arup, lausuen edustajat tervetulleiksi.

Edustajia oli saapunut osastoista 92, liittohallinnosta 11 sekä ulkolaisia Saksasta: H. Stühmer, G. Sabath, H. Joseph ja Schaerthl, Itävallasta: Johan Smittka, Unkarista: Eugen Matós, Ruotsista: John Andreasson ja Liinus Edman, Norjasta: N. Mittet ja Suomesta: V. Ruusuvuori.

Ulkolaisten edustajain tehtyä kukin kohdastaan lyhyein piirtein selvää liittojensa toiminnasta sekä lausuttuaan tervehdyksensä ja onnittelunsa kokoukselle, valittiin puheenjohtajiksi Jens Nielsen Köpenhaminasta ja Busted Ringköpingistä. Sihteereiksi Ekstrand Köpenhaminasta ja H. Jakobsen Aarhusista. Paikallisen osaston tarjottua edustajille yhteisen aamiaisen, tehtiin klo 1½ 3 iltapäivällä huvimatka laivalla Köpenhaminan ulkosaaristoon Skodsborg'iin.

Seuraavan päivän istunto aloitettiin klo 9 aamulla. Liiton luottamusmies teki selvää liiton 3-vuotisesta toiminnasta, josta ilmeni, että ne monet neuvottelut, joita on työnantajain kanssa pidetty, olivat toisinaan kohdanneet hyvinkin ankaran vastuksen, joista kuitenkin oli onnellisesti selviydytty. Huomattava on myöskin, että työnantajat ovat tul-

leet yhä enemmän suvaitsevaisemmiksi neuvotteluille, mikä on se seikka, jota ei tule sivuuttaa ja jolla on merkityksensä järjestäytymisessä.

Työhuonekysymyksessä oli saatu aikaan parannuksia etenkin maaseuduilla, kuten esim. Aarhusissa, jossa valtion rautatien vormutyöt valmistetaan yhteisissä työhuoneissa. Työhuoneiden puhtaanapito on toisinaan tuottanut vaikeuksia ja työntekijäin omaksi syyksi voidaan useinkin lukea näiden epäsiisteys. Työnantajat ovat sitoutuneet pitämään työhuoneet mahdollisimman siistinä ja puhtaina. Määräystä kotityöskentelystä, jota yksityistapauksissa voidaan sallia, ei ole tullut väärinkäytettyä. Vanhoja ja sairaita ei ole työhuoneisiin pakotettu, muuten on määräystä kotityön poistamisesta kaikkialla tarkoin seurattu. Köpenhaminassa löytyy liitolla vuokrattuna 3 suurta huoneustoa työhuoneiksi, joissa etupäässä työskentelee muilta paikkakunnilta siirtyneitä työläisiä ja jotka eivät ole tilaisuudessa pääsemään työnantajain kustantamiin työhuoneisiin. Nämä suorittavat työhuonevuokrana 2 kr. viikolta liiton puolesta valitulle työhuonekunnan luottamusmiehelle, jolloin heillä on työhuoneessa käytettävänään vapaat työvälineet, paitsi neulomatarpeet, jotka heidän tulee itsensä kustantaa. Entisinä aikoina työskenneltiin rajattomia työpäiviä, vieläpä oli tapana pitää maanantai- ja tiistaipäivät vapaapäivinä ja loppuviikolla työskenneltiin tämän korvaamiseksi öin ja päivin. Tästä tavasta on jo kuitenkin päästy. Työpäivän pituus on tullut rajoitettua 10-tuntiseksi, jota on myöskin käytännössä noudatettu, vaikka ei tosin ole voitu määritellä kaikkialla työaikaa klo 6—6, mutta toivottavasti tässäkin ennen pitkää onnistutaan.

Palkkauskysymyksessä ovat työnantajat yleensä sitä mieltä, että järjestymättömille ei heidän tarvitse suorittaa palkkoja voimassaolevan sopimuksen mukaan. Muutamat työnantajat ovat koettaneet lähettää töitään maaseuduillekin, saadakseen siellä valmistettua työnsä maaseuduilla voimassaolevan hinnoittelun mukaan; tätä ei luonnollisestikaan ole sallittu ja onkin tämä saatu estetyksi. Entisiltä ajoilta ikäänkuin perinnöksi jäänyt tapa pitää työntekijöitä työnantajan

asunnossa ja ruuassa on vähitellen saatu häviämään. Oppilastulva viimeisinä vuosina ei ole ollut suuri, joten oppilaskysymys ei ole tuottanut sanottavia vaikeuksia.

Liiton jäsenluku on kohonnut 3,170—3,379, huolimatta siitä, että Köpenhaminassa on jäsenyydestä erotettu kaikki ne, jotka ovat pitäneet apulaisia.

Viime edustajakokouksen tekemä päätös, joka edellytti apulaisten pidon poistamisen Köpenhaminassa, on pantu täytäntöön. Tuntuu siltä, ikäänkuin tämä olisi vaikuttimena jäsenten eroamiseen liitosta, vaikka todellisuudessa on ehkä harvat, jotka yksistään tämän määräyksen tähden ovat eronneet.

Kolmas kokouspäivä alettiin jatkamalla liiton toimintakertomusta.

Lyhyen keskustelun jälestä hyväksyttiin toimintakertomus yksimielisesti.

Liiton tilikertomuksesta ilmeni, että 3 vuoden ajalla oli liitolla ollut tuloja 121,000 kr. Jäsenverot tekivät 44,000 kr. enemmän kuin edelliseltä 3-vuotiskaudelta. Matkaavustuksena on maksettu 5,783 kr. 70 äyriä, hautausapua 1,600 kr., lakkoavustuksena 27,461 kr. 28 äyriä ja työttömyysavustuksena 2,800 kr. Ruotsin sulkulaisia oli liitto avustanut 5.000 kr., lukuunottamatta 11,210 kr. 13 äyriä, jonka osastot olivat keränneet. Kaikkiaan on liitolla varoja 110,118 kr. 79 äyriä, tehden varojen kohoaminen 3-vuotistoiminta-ajalta 54,678 kr. 44 äyriä. Tilikertomus hyväksyttiin.

Työttömyysrahaston perustamisesta, jota Tanskan räätäleillä valtion avustamana ei näihin asti ole ollut, esitti liittohallinto kokouksen hyväksyttäväksi, että kukin jäsen puolestaan suorittaisi, koko maksavat 20 ja puoleksi maksavat 10 äyriä viikolta työttömyysrahastoon. Valtio ja kunta suorittaisi osaltaan yhteensä saman määrän. Kokouksessa puhuttiin rahaston puolesta ja vastaan, lopulta hyväksyttiin työttömyysrahaston säännöt ja valtuuttl kokous liittohallinnon siirtämään rahaston, jonka liitto sitä varten omistaa työttömyysrahaston pohjarahastoksi, ottaen huomioon työttömyysrahaston ylitarkastajan lausunnon.

Neljäntenä kokouspäivänä hyväksyttiin *Skandinavian räätäliiliittojen väliseksi sopimukseksi* sitoumus, joka Tanskan ja Ruotsin liittojen välillä allekirjoitettiin ja mikä löytyy painettuna liiton 1909 toimintakertomuksessa sekä jäsenille jaetuissa edustajakokouksen esitysvihoissa.

Palkkasopimusten irtisanominen. Varastotyöntekijäin palkkasopimus päätettiin ilman keskustelua irtisanoa maalisk. 1 p:nä 1911.

Maaseuduilla voimassaoleva sopimus päätettiin irtisanoa 1912, sekä Köpenhaminassa voimassaoleva luokitettu hintaluettelo 1 p:stä tammik. 1912. Samalla esitetään vaatimus työhuoneista, vapaista neulomatarpeista sekä normaalityöpäivästä, ja velvoitettiin liittohallinto nämä perille viemään kaikilla järjestön käytettävissä olevilla keinoilla.

Samalla kokous lausui jyrkän paheksumisensa nykyiselle hallitukselle, joka oli pyyhkinyt sen määräyksen, jonka »radikaalinen ministeristö» oli hyväksynyt, jossa määrätään räätäliammatissa, että valtiolaitoksen räätälintyönhankkijain, ammattikuntamestarien ja työväenjärjestöjen välillä sovittuja palkkoja piti maksettaman. Tämä pyyhkiminen on vaikuttanut sen, että vähemmän kunnolliset liikkeet kilpailevat työpalkkojen kustannuksella, josta on seurauksena, että valtio saa huonoa työtä, koska välittäjinä on yksityiset liikkeet ja kun työn tekevät lakonrikkurit, jotka pääasiassa ovat Venäjän ja Puolan juutalaisia. Tämä on lisännyt työttömyyttä ammattioppineille työntekijöille, mikä on vastoin valtion ja kunnan etuja.

Kokous päätti, ei ainoastaan kääntyä Sos.-dem. valtiopäiväryhmän puoleen, että se tulisi työskentelemään siten, että epäkohta korjaantuisi, vaan myöskin kysytään, tahtoisivatko ehdokkaat tulevissa Folketing-vaaleissa vaikuttaa siihen suuntaan, että kaikki valtion laitokset maksavat ammattikunnassa määräämät työpalkat toistiaan.

Seuraava edustajakokous päätettiin pitää Köpenhaminassa 1912. jolloinka Tanskan räätälien liitto on myöskin tilaisuudessa viettämään 25-vuotisjuhlaansa.

Kysymys Ammattikoulun perustamisesta naisille raukesi sikseen.

Palkat. Luottamusmiehen palkaksi hyväksyi kokous 2,000 kr. vuodessa, noustun palkka vuosittain 100 kruunulla aina 2,400 kruunuun.

Työttömyysrahaston tultua voimaan, valitaan sille rahastonhoitaja 1,800 kr. vuosipalkalla, noustun vuosittain 100 kr. Jos katsotaan välttämättömäksi, voidaan palkata rahastolle sihteeri 500 kr. vuosipalkalla.

Liiton luottamusmieheksi hyväksyttiin edelleen yksimielisesti William P. Arup.

Tavanmukaiset jäähyväispuheet pidettyä päättyi Tanskan räätäliliiton edustajakokous, kestätyään 4 päivää.

Ruotsin räätäliliiton 8:s edustajakokous pidettiin Tukholmassa 25—28 p:nä heinäk. 1910. Liittomme sai kutsun edustajansa kautta ottaa osaa kokoukseen, samalla kun lähetettiin alustukset kokouksessa esilletulevista asioista. Liittomme ei ollut tilaisuudessa lähettämään edustajaa kokoukseen, vaan sen sijaan lähetettiin kokoukselle onnittelusähkösanoma. Teemme tässä lyhyesti selvää mainitun liiton toiminnasta vuosilta 1907—1910.

Liittohallinto mainitsee kertomuksensa alussa, että lvaikkakin suurempia vaikeuksia kuin koskaan ennen on liiton toiminnalla ollut viime kolmenvuoden aikana, niin on liitto kuitenkin tarmolla koettanut täyttää niitä tehtäviä, mitä se on ohjelmaansa ottanut, nimittäin parantaa työ- ja palkkauseltoja ammatissamme.

Kaikille on selvää, lausuu liittohallinto, että juuri tämä kolmivuotisaika on liitollemme ja yleensä koko ammatilliselle työväenliikkeelle ollut mitä vaikeampi, johtuen siitä, että työnantajat kaikilla aloilla ovat alkaneet yleisemmin järjestymään. Ne työnantajajärjestöt, jotka liittomme toimintaa ovat kaikilla keinoilla koettaneet estää, ovat: Ruotsin Räätälimestarien keskusyhdistys; Ruotsin Tukkuvalmistajain Herrain Valmiiden vaatteiden liitto; Ruotsin Vähittäisvalmistajain Herrain Valmiiden vaatteiden liitto, ja Ruotsin Työnantajain yhdistys.

Viimemainittuun liittoon kuuluvat molemmat valmiiden vaatteiden liitot. Näiden järjestöjen taisteluhalu ei ole

esiintynyt ainoastaan niissä tapauksissa kuin avoin taistelu on alkanut, vaan myöskin vielä enemmän niissä sovitteluisia joita järjestöjen välillä on aikaan saatu työriitojen välttämiseksi.

Tämän todisteeksi mainittakoon, että ne työsulut jotka mainittu järjestö aloitti liittoamme vastaan 24 p. toukokuuta ja 5 p. heinäkuuta 1909 tukku- ja vähittäisvalmistuksen alalla, eivät vielä ole lopetetut.

Mitä tulee osastojen suhteesta liittoon, on liiton lujuus näyttäytynyt olevan tarkoitustaan vastaava, vaikkakin oli tunnettu asia että suurin osasto liitossa, nimittäin Tukholman, oli v. 1907 suuressa määrässä kysynyt liiton voimia, kuitenkin liitto on voinut viime kolmivuotis-ajalla läpiajaa yli 60 *työselkkausta*.

Selkkauksia joista ei ole päästy yksimielisyyteen ilman taistelua on ollut 17 eri paikkakunnalla ja on taisteluihin ottanut osaa 830 työntekijää joista 60 naista. Niihin on mennyt aikaa yhteensä 49 viikkoa.

Vuoden 1910 työseisuus Karlstadissa oli vaikeampia saada selville, ja oli se vähältä aiheuttaa yleisen työsulun. Riita oli yleisistä määräyksistä työehtosopimuksessa, sovitteluja jatkettiin valtion välitysmiehen avustamana ja tuli silloin määrätyn joukkosopimukseen seuraava pykälä: »Työn, tekijä joka ei haluaa paikkaa työnantajan työhuoneessa-voipi jatkaa työtä n. s. kotityöntekijänä». Tällä pykälällä torjuttiin kolmas, työnantajain keskusliiton päättämä yleinen työsulku.

Ompelijattarien liiton toiminnasta ennen vuotta 1909 annetaan seuraavia tietoja: ennen tehdyn päätöksen mukaan on 12 ompeliatar osastoa yhtynyt liittoon 1:stä p:stä tammikuuta 1909.

Kaikki naisosastot ovat ottaneet yksimielisesti osaa vuoden 1909 suurlakkoon. Toukokuun 24 p. 1909 sulkivat Tukkuvalmistajain Herrain valmiiden vaatteiden liitto työstä yli 500 liittomme jäsentä. Tämä luku nousi lähes 1,000 5 p. heinäkuuta, kuin vähittäisvalmistajain liitto yhtyi yleisen työnantajaliiton määräyksestä yllämainittuun työsulkuun. Kun työnantajat huomasivat etteivät nämät-

kään sulut auttaneet, päättivät he alkaa sen suuren jättiläis-sulun 4 p. elokuuta, johon työväestön puolelta vastattiin *suurlakolla*. Suurlakkoon otti osaa lähes 6,000 räätälin-työntekijää, niistä joku osa järjestymättömiä.

Sen johdosta että Ruotsin Ammattijärjestö, 5 viikon taistelun jälkeen päätti rajoittaa suurlakon, ja kohdistaa taistelun enemmän tuntuvampiin kohtiin työnantajaliitossa, joutuivat enemmät osat liittomme jäsenistä vapaaksi suurlakosta. Kuitenkin oli, läheisinä viikkoina suurlakon jälkeen 1,400 liittomme jäsentä taistelussa.

Mitä agitationiin tulee, niin on liitto omien miesten kautta tehnyt hyvin paljon työtä sen eteen, sitäpaitsi on yksi naispuhuja ollut toimessa naisten järjestämisessä, johon Ammattijärjestö puolestaan on antanut rahallista avustusta.

Seuraava taulu näyttää miten jäsenluku on vaihdellut kolmevuosikauden aikana. 156 viikon aikana on korotetut maksut liitolle olleet siksi alhaiset, sanoo liittohallinto, että se näyttää meistä kummalliselta että niin monta toveria on jättänyt liiton. Erittäin ihmeteltävää on juuri se, että se melkein aina poikkeuksetta on tapahtunut juuri siellä missä olot järjestön kautta on saatu parannetuksi.

Osastojen ja jäsenten luku Ammattijärjestölle jätettyjen tietojen mukaan niiden kahdentoista vuosineljänneksen aikana jotka kertomus sisältää on:

Vuosi				jäseniä		
				osastoja	miehiä	naisia yhteensä
1907	3:s	neljannes		83	2,624	1,026 3,650
»	»	4:s	»	85	2,816	1,152 3,968
»	1908	1:n	»	85	2,872	1,228 4,100
»	»	2:n	»	86	2,786	1,053 3,839
»	»	3:s	»	75	2,250	799 3,049
»	»	4:s	»	77	2,229	845 3,074
»	1909	1:n	»	89	2,290	1,235 3,525
»	»	2:n	»	90	2,376	1,414 3,790
»	»	3:s	»	72	1,800	805 2,605
»	»	4:s	»	67	1,543	548 2,091
»	1910	1:n	»	62	1,525	550 2,075
»	»	2:n	»	70	1,728	576 2,304

Korotetut maksut jäsentä kohden.

Vuonna	1908	kr. 12: 50	kokomaks.	kr. 6: 25	puolimaks.
»	1909	» 17: 80	»	» 8: 90	»
»	1910	» 3: —	»	» 1: 50	»
<hr/>					
Summa	kruunuja	33: 30	kokomaks.	kr. 16: 65	puolimaks.

Liiton raha-asiain tila

¹/₇ 1907—³⁰/₇ 1910.

Varoja 1 p. heinäk. 1907	Kr.	27,783: 01
Sisääntuloja	»	206,821: 63
	Kr.	234,604: 64
Menoja	Kr.	218,709: 33
	Kr.	15,895: 31

Liiton varat ³⁰/₇ 1910 15,895: 31 kruunua.

Kertomukseen on vielä liitetty taulukot jotka näyttävät miten kullakin paikkakunnalla hinnat ovat järjestetyt niiden joukkosopimusten mukaan joita kaikilla osastoilla on voimassa työnantajain kanssa.

Saksan räätäliliiton edustajain kokous pidettiin Hamburgissa Työväentalolla elok. 15—20 p:nä. Liittomme sai kutsun edustajansa kautta ottaa osaa kokoukseen. Liittohallinto ei katsonut voivansa lähettää edustajaa, sensijaan lähetettiin »Onnittelusähkösanoma».

Vuosi 1911.

Vuosi 1911 avautui eteemme jonkin verran valoisammilla toiveilla kuin edellinen. Alkavaa vuotta voidaan katsoa ikäänkuin tasaantumisajaksi ankaran taloudellisen taantumuksen jälkeen, joka parisen vuotta raivosi ja joka lamaanutti meidänkin liittomme toimintaa. Osastojen toiminnassa ainakin muutamilla paikkakunnilla on huomattavissa elpymisen merkkejä. Jäsenluvun aleneminen on liitossa saatu pysähtymään, jopa jonkin verran entisestään nousemaankin. Taisteluja on koetettu tänäkin kevätkautena mahdollisimman paljon välttää, ainoastaan parilla osastolla on ollut hyökkäystaisteluja, joiden avulla on saatu parannuksia palkka- ja työehtoihin sekä yhdellä puolustustaistelu. Voimia on alettu vähitellen kokoomaan tulevia taisteluja varten, jotka työntantajain yhä järjestyessä tulevat välttämättömiä.

Edustajakokouksemme valmistelut keskustelukysymyksiin ovat vienneet aikaa ja kysyneet jäseniltä harkintakykyä. Ryhdymme yksityiskohtaisemmin selostamaan liittomme toimintaa tämän runsaan puolen vuodenajalta.

Liiton hallinto.

Liiton hallinnossa on edelliseen vuoteen nähden tapahtunut sen verran muutosta, että liiton monivuotinen rahastonhoitaja B. Toukoniemi paikkakunnalta poismuuton tähden erosi 1 p:stä heinäkuuta liiton rahastonhoitajan toimesta, ja valitsi liittohallinto 28 p:nä kesäk. pitämässään kokouksessa liiton väliaikaiseksi rahastonhoitajaksi edustajakokoukseen asti luottamusmiehen V. Ruusuvuoren.

Liittohallinto on tämän puolen vuoden ajalla pitänyt kokouksia 10 kertaa, joista pöytäkirjaan on merkitty 114 §:lää. Kokouksiin ovat jäsenet ottaneet osaa seuraavasti: H. Koivuniemi 10, B. Toukoniemi 10, V. Ruusuvuori 10, A. Nurmi 10, V. Soininen 9 ja S. Svensk 10 kertaa. Tähän tulee vielä lisäksi ompelijattarien liittohallinnon kanssa 14 p:nä toukok. pidetty yhteinen neuvottelukokous.

Liiton kokoonpanossa ei ole tapahtunut mitään muutoksia, sillä osastojen lukumäärä 1 p:nä heinäk. 1911 oli 26. Jäsenten lukumäärä oli samaan aikaan 633.

Ammattijärjestön valtuustossa on liittoa edustanut S. Svensk.

Liiton työ- ja palkkaliikkeit.

Porin räätälintyönantajat sanoivat 28 p:nä helmik. irti voimassa olevan palkka- ja työsopimuksen 1 p:stä huhtik., esittäen samalla uuden sopimuksen työntekijäin hyväksyttäväksi, mikä palkkoihin nähden urakka- eli kappaletoisissa oli entisistä hinnoista alennettu aina 10 prosentilla. Työsopimuksesta oli entiseen nähden karsittu joukko tärkeitä kohtia, kuten määräys, että työt valmistetaan työnantajan varaimissa yhteisissä työhuoneissa mikä näihin asti on paikkakunnalla ollut yleisenä tapana, vaikka työnantajat tällä kertaa halusivat sen muuttaa kotonatekojärjestelmäksi. Toiseksi syrjäyttivät he kohdan »mikä velvoittaa työnantajan jakamaan työt työntekijäin kesken mahdollisimman tasaisesti». Tämän poistamisella lienee ollut tarkoituksena jonkinlaisen reservi-armeijan kasvattaminen, joka jäisi kokonaan työnantajan mielivallasta riippuvaksi, sillä onhan tapahtunut niinkin, että toinen työntekijä on joutunut viikkomäärin joutilaana vetelehtimään työhuoneessa, kun taas toiselle, joka ehkä on paremmin ollut työnantajan suosiossa, on työtä varattu vaikka olisi työskennellyt vuorokausikaupalla. Oppilasoloja koskevat kohdat oli kokonaan karsittu, m. m. »oppilaan ikärajan määräys, jolloinka hän voi oppiaikansa alottaa, sekä kohta, jossa työnantajan tulee antaa oppilaalle tilaisuuden käydä käsityöläiskoulua, josta aiheutuneet kustannukset on työnantajan suoritettava, kuin myöskin määräykset oppilaiden palkoista, työajasta sekä että työnantajan tulee huolehtia oppilaan ammattillisesta kehityksestä ja niin ollen käyttää häntä yksinomaan ammattiin kuuluviin töihin.» Olivatpa poistaneet sopimuksesta »yhdistymis- ja kokoon-tumismvapautta» koskevan kohdan sekä »sovinto-oikeutta»

koskevan määräyksen, jonka mukaan ammattialalla mahdollisesti syntyvät riidat ja erimielisyydet voitaisiin ratkaista.

Näitä työnantajain tarjoamia huononnettuja työ- ja palkka-ehtoja ei voitu hyväksyä, vaan päätettiin taistelun avulla säilyttää muuttumattomana voimassa entiset palkka- ja työehdot, joten lakko alkoi 1 p:nä huhtikuuta. Ennen lakon alkamista oli työnantajain ja -tekijäin valitsemilla edustajilla yhteiset neuvottelut 31 p:nä maalisk. johon otti osaa myöskin liiton luottamusmies. Kun neuvottelujen piti alkaa, seittivät työnantajain edustajat, etteivät he suostu neuvottelemaan liiton luottamusmiehen läsnäollessa. Työntekijäin edustajat pitivät kuitenkin tuollaisen esteen aivan aiheettomana eivätkä katsoneet tarpeelliseksi luottamusmiehen poistumista neuvotteluista. Neuvottelut näin ollen raukesivat sillä kertaa.

Seuraavat neuvottelut pidettiin 2 p:nä huhtik. Huolimatta osaston tekemästä päätöksestä joka velvoitti luottamusmiehen olemaan läsnä neuvotteluissa piti hän kuitenkin läsnäoloaan tarpeettomana, koska osasto oli aikaisemmin päättänyt säilyttää entisen sopimuksen muuttumattomana voimassa. Sovitteluissa päästiin palkoista yksimielisyyteen, sillä työnantajat luopuivat palkan alennusvaatimuksestaan hyväksyen työntekijäin vaatimukset sellaisenaan sekä työ-sopimuksen muissa kohdissa, paitsi mikäli se koski »yhteistä työhuonekysymystä». Oppilaan oppiaikaa joka tähän asti oli ollut 3 vuotta ehdottivat työnantajat pidennettäväksi 4 vuodeksi, josta johtui vaatimus saada oppilasta tämän vuoden ajan käyttää muihinkin kuin ammattiin kuuluviin töihin, mikä näihin asti on ollut rajoitettu. Edellämainittu kohdat jäivät vielä riidan alaisiksi. Koska paikkakunnalla löytyi liikkeenharjoittajia jotka eivät olleet sopimusta irtisanoneet vaan hyväksyneet entisen edelleen voimaan ja ettei olisi syntynyt kahdenlaisia sopimuksia samalla paikkakunnalla pysyivät työntekijät aikaisemmassa päätöksessään, säilyttää entinen sopimus edelleen voimassa. Työnantajat nähtyään, että heidän aikeensa huonontaa entisiä työehtoja ei tule onnistumaan, ilmoittivat he olevansa halukkaat suostumaan työntekijäin vaatimuksiin. Huhtikuun 10 p:nä alle-

kirjoitettiin sopimus, joten taistelu päättyi työntekijäin täydellisellä voitolla. Sopimuksen uusiminen koski 6 työnantajaa ja 17 työntekijää. Hukkaan kulutettujen työpäivien luku teki 136 päivää. Avustusta jaettiin osastolta 188 mk. sekä liitolta 85: 67 pen.

Omituiselta tässä työriidassa tuntui työnantajain menettely, kun he jo aikoja ennen lakon alkua yhteisesti tekemällä päätöksellä kieltäyivät neuvottelemasta työntekijäin edustajain kanssa liiton luottamusmiehen läsnäollessa. Menivätpä hävyttömyydessään niinkin pitkälle, että vaativat luottamusmiehen paikkakunnaltakin poistumista ennenkuin voivat antautua sopimuksesta neuvottelemaan, ja ehkäpä olisivatkin vaatimuksensa toteuttaneet jos heillä olisi ollut siihen mahtia. Tämä olkoon omiaan osoittamaan minkälaisen käsityksen työnantajat omaavat ammatillisesta liikkeestä sekä minkälaisen arvon he antavat sopimuskumppanilleen.

Rauman osasto irtisanoi huhtik. 1 p:nä kaksi vuotta voimassa olleen sopimuksen toukok. 1 p:stä, esittäen samalla uuden sopimuksen työnantajain hyväksyttäväksi, pyytäen heidän lausuntoaan uudesta sopimuksesta huhtik. 10 p:ään. Työnantajat eivät kuitenkaan suvainneet mitään vastata työntekijäin ehdotukseen määräaikaan mennessä, jonka johdosta työntekijät sanoivat itsensä irti työstä huhtik. 15 p:nä 14 vuorok. kuluttua.

Uuden ehdotuksen mukaan olisivat palkat urakkatöissä kohonneet entisestään keskim. 8—10 prosentilla. Alimaksi tuntipalkaksi, mikä näihin asti oli ollut 35 pen. olisi uuden ehdotuksen mukaan tullut 40 penniksi tunnille. Palkkasopimuksen yhteydessä esitettiin työehtosopimus, joka koski lähempiä määräyksiä yhteisistä työhuoneista, oppilasoista, sovinto-oikeudesta y. m. ja jota työehtosopimusta ei osastolla näihin asti ole ollut.

Huhtik. 23 p:nä kokoontuivat työnantajain ja -tekijäin edustajat yhteisiin neuvotteluihin, jotka eivät kuitenkaan vieneet toivottuun tulokseen, sillä työnantajat hylkäsivät kokonaan työntekijäin ehdotuksen palkkojen korottamiseksi, samalla kun he karsivat työehtosopimuksesta määräykset jotka koskivat lisäkorvausta yöllä ja pyhänä tehdyltä yli-

työltä, oppilaan oppiaikaa, ikärajaa oppiin otettaessa y. m. tärkeitä määräyksiä. Työntekijät tähän tyytymättöminä, päättivät lakon avulla viedä vaatimuksensa perille. Liiton luottamusmiehen matkustettua paikkakunnalta pidettiin seuraavat neuvottelut toukok. 7 p:nä. Työnantajista oli läsnä T. Lehtonen ja W. Nordlund sekä työntekijäin osastosta K. Kaleva, A. Rantala ja liiton luottamusmies.

Neuvotteluissa käytiin työehtosopimus lävitse kohta kohdalta ja hyväksyttiin seuraavilla muutoksilla: oppilaan palkoissa alennettiin 1 vuodelta 9 markasta 8:saan ja 2 vuodelta 11 markasta 10 markkaan viikolta, sekä että oppilas saa holhoojansa suostumuksella sanoa itsensä irti opista »jos hänellä on siihen pätevät syyt». Palkkakysymyksestä keskusteltaessa neuvottelut raukesivat, sillä työnantajat kieltäytyivät pennilläkään korottamasta palkkoja. Toukok. 8 p:nä allekirjoitti liikkeenharjoittaja W. Koskinen työntekijäin esittämän sopimuksen sekä 10 p:nä loput liikkeenharjoittajista hyväksymällä työntekijäin vaatimukset ehdotuksen mukaisina. Näin päättyi lakko kestätyään 10 päivää työntekijäin täydellisellä voitolla, mikä oli luettava järjestymisen ansioksi. Palkat kohosivat 10 prosentilla. Alimmaksi tuntipalkaksi tuli 40 pen. Tämän lisäksi saatiin aikaan työehtosopimus jota tähän asti ei ollut olemassa. Sopimuksen uusiminen koski 4 työnantajaa ja 10 työntekijää. Hukkaan kulutettujen työpäivien luku oli 76 p:vää. Avustuksena jaettiin liitolta 34 markkaa. Sopimus on voimassa toukok. 1 p:ään 1913 ja edelleen vuoden kerrallaan ellei irtisanomista 2 kuukautta ennen jommaltakummalta puolen tapahdu.

Kotkan osasto irtisanoi huhtik. 15 p:nä neljä vuotta voimassa olleen sopimuksen, esittäen uuden ehdotuksen työnantajain hyväksyttäväksi josta pyysi heidän lausuntoaan huhtik. 25 p:ään. Samalla kun työntekijät esittivät uuden ehdotuksen, sanoivat he itsensä irti työstä 14 vuorok. kulluttua eli 1 p:stä toukok. jolloinka sopimuksen voimassa oloaika päättyi. Vaatimuksena oli saada palkkoja urakatoissa korotettua I luokassa 4, II luok. 8 ja III luok. 12 prosentilla entisestään. Alin tuntipalkka joka ennen oli luokitettu I luok. 57, II 55 ja III luokassa 53 pen. tulisi uuden

ehdotuksen mukaan 57 penniksi tunnilta. Työpäivän pituus 9 tuntinen eli sama kuin näihin asti. Vaatimuksena oli myöskin saada aikaan työehtosopimus jota näihin asti ei ollut olemassa.

Työnantajat huhtik. 24 p:nä antamassa vastineessa ilmoittivat olevansa halukkaat neuvottelujen avulla ratkaisemaan kyseessä olevan työriidan. Tämän johdosta matkusti luottamusmies paikkakunnalle ja pidettiin ensimmäiset neuvottelut huhtik. 28 p:nä. Neuvotteluissa edusti työnantajain osastoa W. Pylkkö, A. Riiali, ja W. Sipilä sekä työntekijäin osastoa K. Salmela, M. Lampinen ja R. Laurikainen sekä liiton luottamusmies W. Ruusuvuori. Koska työnantajain taholta ei oltu esitetty vastaehdotusta kappalehinnoittelulle enempää kuin työehtosopimuksellekaan, eivät työntekijät olleet selvillä niistä muutoksista, joita työnantajat halusivat sopimukseen, pidettiin neuvotteluja ikäänkuin ensi lukemisena, jossa tehdyt muutos ehdotukset jätettiin kummankin asianomaisen osaston harkittavaksi ja lopullisesti päätettäväksi.

Seuraava neuvottelukokous pidettiin 30 p:nä huhtik. joissa sovitteluissa kummatkin asianomaiset pääsivät yksimielisyyteen niin palkoissa kuin työehtosopimuksessakin ja toimitettiin sopimusten ailekirjoitukset kummankin asianomaisen järjestön välillä 1 p:nä toukok. sekä ulkopuolella työnantajain järjestön olevien liikkenharjoittajain kanssa 2 p:nä toukok. Näin saatiin kyseessä oleva työriita yhteisten neuvottelujen avulla ratkaistuksi ilman työnseisausta ja saivat työntekijät palkkoihin toivomansa parannukset sekä täydennetyn työehtosopimuksen.

Riita koski 7 työnantajaa ja 22 työntekijää.

Lainaamme tähän mainitun työehtosopimuksen:

Työehtosopimus

tehty toiselta puolen Suomen Räättäilyöntekijäin liiton Kotkan osaston ja Suomen Räättäilyönantajayhdistyksen Kotkan osaston kanssa,

1 §.

Työntekijällä tarkoitetaan tässä työehtosopimuksessa niitä työläisiä jotka nyt työskentelevät tai tulevat työskentelemään allekirjoittaneen liikkeenharjoittajantöissä. Sopimus-
kumppanit.

Työnantajalla tarkoitetaan tässä työehtosopimuksessa allekirjoittanutta räätäli liikkeenharjoittajaa.

2 §.

Työntekijät jaetaan tämän työehtosopimuksen mukaan: Opinkäyneet
ja oppilaat.

a) *Opinkäyneisiin*,

jolla tarkoitetaan mies- ja naispuolisia työntekijöitä, jotka ovat ammattialalla työskennelleet 3 vuotta tai enemmän.

b) *Oppilaisiin*,

jolla tarkoitetaan mies- ja naispuolisia työntekijöitä, jotka ovat ammatissa työskennelleet vähemmän kuin 3 vuotta.

3 §.

a) Kunkin työnantajan on varattava valoisat ja terveelliset työhuoneet, niin että ne vastaavat niitä määräyksiä mitä yleinen terveyshoitoa koskeva laki siitä säättää. Työhuoneita ei saa käyttää asunto- eikä makuuhuoneina. Työhuoneet.

b) Työt tehdään työnantajan ylläpitämissä yhteisissä työhuoneissa. Työnantaja kustantaa työhuoneissa työskenteleville työssä käytettävät työvälineet ja tarvittavat neulomatarpeet.

Työnantajan tulee huolehtia työhuoneiden puhtaanapidosta. Puhdistusta alkoon kuitenkin työajalla toimitettako. Työhuoneissa tulee löytyä tarpeelliset ilmanvaihtolaitokset ja sylkiastiat.

c) Työkykynsä osittain menettäneille sekä sairaille työntekijöille, jotka lääkärin todistuksen nojalla sairastavat tarttuvia tauteja ja tällä tavoin voivat saattaa vaaranalaiseksi toisten samassa työhuoneessa työskentelevien työntekijäin terveyden, voi työhuone-komitea asianomaisen esittäjästä pyynnöstä myöntää kotonatyöskentelyluvan jossa

tapauksessa työnantajan tulee suorittaa kotonatyöskenteleville työvälineiden sekä neulomatarpeiden korvaukseksi 20 prosenttin lisäkorvauksen laskettuna kappaleen koko työpalkasta.

Edellä mainittu työhuone-komitea joka on pysyväinen, valitaan heti tämän työehtosopimuksen allekirjoitettua ja muodostaa sen 2 työnantajain ja 2 työntekijäin osaston valitsemaa jäsentä, jotka neljä yhdessä valitsevat viidennen puheenjohtajaksi. Jos työnantajilla ei osastoa ole, valitsevat allekirjoittaneet työnantajat yhteisesti jäsenensä työhuone-komiteaan.

4 §.

Työaika. Normaalityöpäivä on 9 tuntia. Työ alkaa työhuoneissa aamulla k:lo 8 ja päättyy illalla k:lo 7, muulloin paitsi lauantaina ja juhlan aattona, jolloin työt lopetetaan k:lo 6. Työajan kestäessä on ruokalomaa k:lo $1\frac{1}{2}$ 9—9 aamupäivällä ja k:lo 1— $1\frac{1}{2}$ 3 iltapäivällä.

Vlityö. Työ, joka tehdään arkisin aamulla k:lo 5—7 ja iltasin k:lo 7—10 on ylityötä.

Yötyöksi lasketaan työ, joka tehdään k:lo 10 illalla ja aamulla k:lo 5 välisenä aikana. Työ, joka tehdään jälkeen k:lo 6 lauantaisin ja juhlan aattona ja ennen seuraavan arkipäivän aamuna k:lo 5 on pyhätyötä.

Työtä ei tehdä toukokuun 1 p:nä.

5 §.

Aikapalkka. Palkka on maksettava yksinomaan Suomen rahassa. Alimpana elantopalkkana sitoutuu työnantaja maksamaan kullekin opinkäyneelle työntekijälle 57 penniä tunnille. Ylempää palkkaa maksetaan kunkin työtaidon mukaan.

Alin kuukausipalkka joka luokassa 125 mk.

6 §.

Urakka-
palkka ja
työjako. Urakka- eli kappaletyötä, joka on vapaaehtoista niin ettei työntekijää siihen saa pakottaa, maksetaan tämän työehto-

sopimuksen mukana olevan kappalehinnoittelun perustalla. Työnantajan tulee kappale- eli urakkatyöntekijäin kesken jakaa työt mahdollisimman tasaisesti.

7 §.

Ylityöstä, joka samoin on vapaaehtoista, maksetaan aikapalkkalaiselle 30 prosentin korotus työntekijän tavallisesta tuntipalkasta. Ylityö-palkka.

Yö- ja pyhätyöstä, joka samoin on vapaaehtoista, maksetaan aikapalkkalaiselle 50 prosentin korotus työntekijän tavallisesta tuntipalkasta. Yö- ja pyhätyöpalkka.

Kappale- eli urakkatyöntekijälle maksetaan ylityöstä 30 penniä lisää kappaleen hintaan jokaiselta vaaditulta ylityötunnilta sekä 60 penniä lisää kappaleen hintaan jokaiselta vaaditulta yöllä ja pyhänä tehdyltä työtunnilta. Työnantajan tai hänen sijaisensa tulee sopia työntekijän kanssa kappaleen valmistusajasta antaessaan sen koetuksesta valmistettavaksi. Jos kappaletyöntekijä ei sovitulla ajalla ole valmistanut kappaletta ja hän täten joutuu tekemään yli-, yö- tai pyhätyötä, menettäköön lisämaksun täten tehdystä työstä.

8 §.

Palkanmaksu niin opinkäynneille kuin oppilaillekin tapahtuu joka viikon lauantaina tai jos silloin on pyhä sitä edellisenä päivänä viimeistään k:lo 12 j. p. p. Palkanmaksun tulee olla julkisen. Palkanmaksu.

9 §.

Työnantajan ja työntekijän välillä on pidettävä työkirjaa, johon merkitään kunakin viikkona valmistetut työt sekä työpalkat, ja tulee työntekijän jättää työnantajalle tai hänen sijaisilleen työkirja merkitsemistä varten päivää ennen palkanmaksua. Työkirja.

10 §.

Työnantaja antaessaan kappaleen valmistettavaksi tulee sitä seurata kuponkilehti, jossa mainitaan tilaajan nimi, tekijän nimi, milloinkaa kappale on tekijälle jätetty, milloinkaa sen tulee olla koetuksessa, milloinkaa valmiina ja mitenkä paljon siitä maksetaan työpalkkaa.

11 §.

Oppilasolot.

Oppilaan työpäivän pituus on sama kuin opinkäyneidenkin. Yli-, yö- ja pyhätyötä alkoon oppilaalla teetetäkö.

Oppiaika on 3 vuotta, siihen luettuna 3 kuukauden koeaika, jonka kuluttua työnantaja yhdessä oppilaan holhoojan kanssa päättää onko oppilaalla taipumuksia ammattiin tai ei ja onko oppilaan aloitettava varsinainen oppiaikansa.

Koeaikana maksaa työnantaja oppilaalle 8 mk. viikolta ja sen jälkeen ensimmäisenä vuotena 10 mk. viikolta, toisena vuotena 12 mk. viikolta ja kolmantena vuotena 16 mk. viikolta alimpana palkkana. Ylempää palkka maksetaan kunakin ansion mukaan.

Työnantaja, jonka tulee oppilasta pitää ainoastaan ammattityössä, on velvollinen ei ainoastaan ohjaamaan oppilasta ammatinoppimisessa vaan myöskin valmistamaan oppilaalle tilaisuuden saamaan opetusta käsityöläiskoulun tiedoista. Tästä johtuvat kustannukset suorittaa työnantaja.

Oppilas saa holhoojansa suostumuksella irtisanoa itsensä opista jos hänellä siihen on pätevät syyt, jolloin työnantajan tulee antaa hänelle todistus siitä, kuinka kauan hän opissa oli. Oppilaan siirtyessä toiselle työnantajalle luetaan hänen hyväkseen edellisen työnantajan luona suoritettu oppiaika.

Oppilaan tulee oppiin tullessa olla vähintään 16 vuotta vanha.

12 §.

Käyttäytyminen työpaikalla.

Työntekijän tulee esiintyä työpaikalla raittiisti. Väkijuomainen kuletuks työpaikalle tai päihtyneenä esiintyminen työssä oikeuttakoon työnantajan eroittamaan syyllisen, jos hän va-

roituksista ei ole välittänyt. Työnantajan tai hänen sijaisensa sekä työntekijäin tulee esiintyä toisiaan kohtaan arvokkaasti.

13 §.

Yhdistymisoikeuden loukkausta ei kummaltakaan puolen Yhdistymis-oikeus. saa tapahtua.

Jos työntekijät työhuoneessa valitsevat keskuudestaan ja luottamus-henkilöt. luottamushenkilön, on tästä ilmoitus tehtävä työnantajalle tai hänen sijaiselleen. Luottamushenkilön tehtävänä on valvoa, että työehtosopimusta noudatetaan ja antaa muistutuksia jos niin ei tapahdu sekä työnantajalle että työntekijöille.

Paikallisen osaston tai Suomen Rääpäälintyöntekijäin liiton tuottamushenkilöllä on oikeus käydä työhuoneessa työntekijäin puhuttelemista varten työoloja koskevissa kysymyksissä.

14 §.

Tämän työehtosopimuksen ja sen yhteydessä olevan kappalehinnittelun tulkintaa ja rikkomisia koskevat riitaisuudet tutkii ja ratkaisee sovinto-oikeus, johon Suomen Rääpäälintyöntekijäin liiton Kotkan osasto valitsee kaksi (2) ja asianomainen liikkeenharjoittaja kaksi (2) jäsentä. Näin valitut 4 sovinto-oikeuden jäsentä valitsevat viidennen henkilön sovinto-oikeuden puheenjohtajaksi. Elleivät he sovi puheenjohtajan valitsemisessa, pyydetään Kotkan kaupungin maistraattia nimittämään hänet.

Sovinto-oikeuden jäsenet ovat valittavat kymmenen vuorokauden kuluessa, lukien siitä päivästä jolloin vaatimus sovinto-oikeuden asettamisesta tehtiin. Sovinto-oikeuden on kokoonnuttava käsittelemään riidanalaista asiaa viiden vuorokauden kuluessa, lukien puheenjohtajan valitsemispäivästä.

Jos vastapuoli kieltäytyy valitsemasta sovinto-oikeuden jäseniä tahi viivyyttää valitsemista yli 10 vuorokauden siitä kuin ilmoitus hänelle tehtiin, voi se, joka vaatimuksen sovinto-oikeudesta on tehnyt, asettaa myöskin toiset kaksi sovinto-oikeuden jäsentä.

Sovinto-oikeuden tuomio, joka sisältäköön myös päätöksen sovinto-oikeuden kustannuksista sekä oikeudenkäynti-

kuluista, on heti lainvoimainen ja menee täytäntöön niin-
kuin ulosottolain 3 luvun 16 §:ssä säädetään.

Allekirjoittamalla tämän työehtosopimuksen ja sen yhteydessä olevan kappalehinnoittelun ovat sekä Suomen Räätilintyöntekijäin liiton Kotkan osasto että allekirjoittanut liikkeenharjoittaja sitoutuneet alistumaan tällaisen sovinto-oikeuden tuomioon olematta oikeutettuja saattamaan sitä tuomioistuimen tai muun viranomaisen uudelleen tutkittavaksi.

15 §.

Sopimuksen
voimassa-
olo.

Tämä työehtosopimus ja sen yhteydessä oleva kappalehinnoittelu on voimassa allekirjoituspäivästä lukien 1 päivään huhtikuuta 1913 ja on se irtisanottava ennen 1 päivää maaliskuuta 1913. Jos irtisanomista siihen mennessä ei ole kummaltakaan puolelta tapahtunut, jatkuu työehtosopimus ja kappalehinnoittelu muuttumattomana aina vuoden kerrallaan.

Sopimuskumppani, joka tämän sopimuksen tahtoo irtisanoa, tehköönsä sen kirjallisesti ja todistettavasti sekä jättäköönsä samalla kirjallisen ehdotuksen uudesta sopimuksesta vastapuolelle.

Tämä vastapuoli on velvollinen 14 päivän kuluttua ehdotuksen vastaan ottamisesta antamaan siitä lausuntonsa ja mahdollisen vastaehdotuksen sopimuksen irtisanoneelle.

Edellä olevan työehtosopimuksen sekä sen yhteydessä olevan kappalehinnoittelun luokassa niin tilattuun kuin varastotyöhönkin nähden hyväksymme ja sitoudumme noudattamaan.

Kotkassa 1 p:nä toukokuuta 1911.

Suomen Räätilintyöntekijäin liiton Kotkan osaston puolesta:

Kalle Salmela.
(Puheenjohtaja).

Eva Halonen.
(Sihteeri).

Valtuutetut.

Suomen Räätilintyönantajayhdistyksen Kotkan osaston puolesta:

W. Sipilä.
(Puheenjohtaja).

Wilho Pylkkö.
(Sihteeri).

Kuluneen puolentoista vuoden toiminta-ajalla on liitossa ratkaistu kaikkiaan 8 työ- ja palkkariitaa, joista on 4 tapauksessa puhjennut lakko ja 4 on ilman työnseisausta saatu sovintoaikaan. Työnantajat ovat 5 tapauksessa esiintyneet hyökkääjinä, tarkoituksella huonontaa entisiä palkka- ja työehtoja ja 3 tapauksessa ovat työntekijät lakon avulla vaatineet itselleen parempia ehtoja. Yhdessä tapauksessa ovat työntekijät siirtäneet vaatimuksensa toisiin aikoihin. Työntekijäin täydellisellä voitolla on mainitusta 8 kysymyksestä ratkaistu 7, jota vastoin 1:si on päättynyt tappiolla.

Ratkaistut kysymykset ovat koskeneet yhteensä 118 työntekijää ja 36 työnantajaa. Taistelut ovat kestäneet kaikkiaan 37 päivää ja menetettyjen työpäivien yhteinen lukumäärä on 586 päivää. Taistelussa oleville on liitto jakanut avustusta yht. 119 mk. 67 pen. Osastojen myöntämä avustus on 188 mk.

Ylimääräiset veroitukset ja lahjoitukset.

Paitsi varsinaisesti säännöissä määrättyä veroitusta, on jäseniltä kannettu ylimääräistä veroitusta, josta Ammattijärjestön kiertokirjeellä n:o 80 osastoille ilmoitettiin. Veroitus johtui kirjaltajain ja kirjansitojain taistelun johdosta. Ylimääräinen veroitus alkoi maalisk. 27 p:nä kestäen 10 viikkoa ja tuli jokaisen työssä olleen jäsenen suorittaa, kokomaksavan jäsenen 50 pen. ja puolimaksavan 25 pen. viikolta, tehden yhteensä kokomaksavalta 5 mk. ja puolimak-savalta 2: 50 pen.

Paitsi tätä veroitusta myönsivät muutamat osastot varoistaan vapaaehtoisia lahjoituksia taistelussa olevien avustamiseksi.

Lahjoituksia. Helsingin Räättäliammattiyhdistys lahjoitti liitolle J. P. Thorntonin Miesten pukimien Oppikirjan kuvalaatat (klisheet) josta liittoh. lausuu kiitoksensa yhdistykselle.

Tilastollinen tutkimus.

Kuten aikaisemmin jo olemme maininneet kääntyi liittohallinto v. 1909 marraskuulla Teollisuushallituksen puoleen

anomuksella työtilastollisen tutkimuksen toimeenpanosta räätälinammatin alalla koko laajuudessaan. Vuoden 1911 alussa ilmoitettiin Teollisuushallituksesta että asia tulee uudelleen esille otettavaksi sitten kuin tutkimukset, jotka muutamilla teollisuusaloilla ovat jo aloitetut on saatu loppuun suoritetuksi. Asiain tällä kannalla ollen päätti liittohallinto lähimmässä tulevaisuudessa kääntyä Teollisuushallituksen puoleen uudella anomuksella.

Järjestöyhteys.

Ompelijattarien ja räätälien liittohallintojen yhteinen neuvottelukokous pidettiin 14 p:nä toukok. Helsingissä Työväentalolla Sirkusk. 5. Ompelijattarien liittohallinnosta olivat edustajina: Anni Huotari, Selma Salpa ja Ida Kantanen sekä räätälintyöntekijäin liittohallinnosta: H. Koivuniemi, B. Toukonieni, A. Nurmi, W. Soininen, S. Svensk ja W. Ruusuvuori. Puheenjohtajana toimi H. Koivuniemi ja sihteerinä W. Ruusuvuori. Kokoukselle esitti räätäliliiton luottamusmies ne alustukset ja esitykset joita liittohallinto oli aikonut edustajakokoukselle esittää, jotka yksimielisesti hyväksyttiin sekä päätettiin painettuna jakaa kummankin liiton osastoille. Painatuskustannuksiin ottavat kumpikin liitto osaa tarvitsemansa painoksen lukumäärän mukaan.

Kummankin liiton osastoilta päätettiin kiertokirjeellä tiedustella osastojen mielipidettä sairaus- ja hautausapurahaston perustamisesta liitolle. Saatujen lausuntojen perusteella ja siinä tapauksessa, että osastot kannattavat mainittua apurahastoa tulee liittohallintojen laatia alustukset ja sääntöehdotuksen edustajakokoukselle. Mikäli vastineista on ilmennyt eivät osastot ole puoltaneet rahaston perustamista, joten ehdotuksen laatiminen tällä kertaa raukesi sikseen.

Kokouksessa määriteltiin lähemmin aika jolloinka edustajakokous pidetään sekä päätettiin muutamista muista edustajakokouksen yhteydessä olevista seikoista.

Kirjallisuuden kustannuksia.

Vuoden 1909 liiton toimintakertomusta painatettiin 1,000 kappaletta sekä saman verran luetteloa, työ- ja palkkaliikkeiden aikoina eri paikkakunnilla toimineista työnhaluisista. Mallisopimuksia liiton palkka- ja työsovimukseksi painatettiin 125 kappaletta sekä liiton neljännesverotilitys lomakkeita 150 kpl. Edustajakokouksen alustus- ja esitysviikkoja painatettiin 350 joista ompelijattarien liitolle jaettiin 40 kpl.

Ammattijärjestön julkasemia lentolehtisiä: »Voitko olla ammattiosaston ulkopuolella» tilattiin 500 ja »Kirje sinulle raataja» 460 kpl. sekä ruotsinkielistä lentolehteä »Hvarför bildas fackföreningar» 50 kappaletta.

Teollisuushallituksen julkaisemaa aikakauslehteä on liitto saanut edelleen maksutta. Työnantajain äänenkannattajan »Vaatturin» vuosikerta on tilattu liitolle.

Oikeusjuttuja ja sopimusten rikkomisja.

Turun osaston v. 1909 nostama sovinto-oikeusjuttu Mooseksen uskolaista E. Jakobovitsch'ia vastaan sopimuksen rikkomisesta, josta aikaisemmin olemme kertoneet, haki Turun osasto asiamiehensä varatuomari O. Heinonkosken avustamana Hovioikeuden antamaan päätöksen muutosta Keisarilliselta Senaatilta, joka 16 p:nä heinäk. 1910 antoi seuraavan päätöksen:

Keisarillinen Senaatti on käsitellyt tämän asian; ja koska Suomen Rääätälintyöntekijäin liiton Turun osaston olisi Ulosottolain 10 luv. 15 §:n mukaan pitänyt, jos se tahtoi säilyttää puhevaltansa Hovioikeuden ylempänä mainitusta päätöksestä, kolmessakymmenessä päivässä päätöksen antamisen jälkeen, antopäivää lukuunottamatta, ja siis viimeistään 20 p:nä huhtikuuta 1910 Keisarillisen Senaatin Oikeusosaston Reistraattorinkonttoriin tuoda valituksensa asiassa, mutta Suomen Rääätälintyöntekijäin liiton Turun osasto on vasta 20 päivänä senjälkeistä toukokuuta ja siis myöhään toimit-

tanut tänne valituskirjelmänsä; sentähden Keisarillinen Senaatti ei ota tutkiaksensa mitä Suomen Räätilintyöntekijäin liiton Turun osasto on siinä lausunut, saadakseen muutosta puheenalaiseseen päätökseen. Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Keisarillinen Suomen Senaatti:

Santeri Saarinen.
Johannes Peltonen.

Aleksi Käpy.
Alfred Liuksiala.

H. af Hellen.

Turun osasto ilmoitti työnantaja E. T. Haahden rikko-
neen voimassa olevaa sopimusta jonka johdosta osasto oli
päättänyt jättää asian sovinto-oikeuden ratkaistavaksi. Työn-
antajain osasto ilmoitti myöhemmin kirjelmässään antaneensa
muistutukset mainitulle työnantajalle menettelystään, samalla
lausuen toivomuksena, että työntekijäin osasto antaisi asian
sillä kertaa raueta sikseen. Ehdotukseen olikin osasto suos-
tunut, joten asia ei liittohallinnon puolelta antanut aihetta
pitempiin toimenpiteisiin.

Kirjeenvaihto.

Kuluneen toimintakauden aikana on liittohallinnosta lä-
hetetty osastoille kaikkiaan 151 kirjettä ja 102 postikorttia.
Kiertokirjeitä on lähetetty 14 kertaa eli yht. 369. Risti-
sidelähetyksiä 77 ja paketteja 112. Tähän ei ole laskettu
Ammattijärjestön kiertokirjeitä eikä kirjeenvaihtoa, mikä on
johtunut liiton rahastonhoitajan lähettämistä tilitys- y. m.
kuiteista. Osastoilta on saapunut kirjeitä lukuunottamatta
yksityisten sekä »Miesten pukimien oppikirjasta» johtunutta
kirjeenvaihtoa.

*

*

*

Tässä lyhyesti pääpiirteissään esitetty liittomme toiminta,
josta näemme että tämän runsaan puolentoista vuoden toi-
minta on ollut rauhallisempi edeltäjänsä. Sisäinen heik-

kous on kuitenkin näyttäytynyt useassa eri muodossa. Moni osasto on kulkenut toiminnassa taaksepäin. Jäsenluvun huomaamme edelleenkin olevan alhaisen, josta luonnollisena seurauksena on, että huomattavampia ennätyksiäkään emme voi toimintaan vaatia.

Niitä voittoja mitä liittomme tämän 3 vuotistoimintansa aikana on saavuttanut ei kuitenkaan voida pitää varsin vähäpätöisinä, sillä voitoksihan voidaan laskea myöskin mitä tähän asti käydyistä taisteluista työnantajain kanssa on kehitytty ja opittu. Pääoma yhä, kaikilla keinoin, kehittää valtaansa suojelevia taistelumuotoja, kohdistamalla niitä entistä ehommin työntekijäin järjestöjä vastaan. Tämän tähden olisi meidän varmennettava joukkomme taistelukuntoiseksi. Jokaisen tulisi tosi innolla ja tarmolla käydä käsiksi herätystyöhön, joten niille tuhansiin nouseville joukoille jotka neulalla hankkivat elatuksensa — eläen aineellisessa ja henkisessä köyhyydessä voitaisiin yhteiskunnan jäsenenä hankkia paremmat elämisen mahdollisuudet.

Me toivomme että edustajakokous — asian ymmärryksellä — ottaisi esille tulevat asiat harkitakseen ja tekisi päätöksiä, joita toteuttamalla alkava liitto uudelleen muodostettuna ja järjestettynä kantaisi toiminnallaan runsaimman hedelmän.

Suomen Räätilintyöntekijäin liittohallinnon puolesta:

W. Ruusuvaori.
(Liiton sihteeri).

Kertomus S. Räätalintyöntekijäin liiton tileistä v. 1910 ja 1911.

Tuloja v. 1910.

Kassasäästö v. 1909	536: 19
Vakinaista veroa	3,434: 69
Ilmoitusmaksuja	901: 50
Ylimääräistä veroa	1,372: 55
Työttömyysrahastoa	226: 05
Kirjallisuudesta	101: 50
Edustajakokousveroa	1,001: —
Hajonneet osastot	133: 08
Korkoja	7: 42
Pankkitileiltä	1,100: —
Luentorahastoa	1,000: —
Kustannustilille	67: 05
Summa Smk.	9,971: 03

Menoja v. 1910.

Kustannuksia	912: 38
Palkkoja	2,250: 55
S. Ammattijärjestölle	490: 35
S. Ammattijärjestön apurahastolle	876: 20
Ylimääräinen vero	5: —
Kalustoon	4: 50
Agitationiin	406: 35
Pankkitileille	4,133: 47
Säästö v. 1911	892: 23
Summa Smk.	9,971: 03

Tasaustili v. 1910 jouluk. 31 p.

Debet.

Kirjallisuuden tili	258: 25
Irtaimistotili	208: 30
Ylimääräinen verotili	2,657: 85
Kansallis o. p. juokseva tili	415: 59
Kansallis o. p. säästökassatili	51: 38
Edustajakokous tili	954: 64
Kassa tili	892: 23
Suomalainen säästöpankki	4,482: 49
Summa Smk.	9,920: 73

Kredit.

Hajonneitten osastojen tili	192: 43
Työttömyysrahaston tili	7,767: 40
Luentorahaston tili	1,000: —
Pääoma tili	960: 90
Summa Smk.	9,920: 73

Valittuina tarkastajina olemme tarkastaneet Suomen Rää-
tälintyöntekijäin liiton tilit vuodelta 1910 ja saamme tar-
kastuksen tuloksena esittää seuraavaa:

Tulot ja menot ovat meille esitettyjen kuittien, laskujen,
ja muiden tilitodisteiden mukaan oikein kirjoihin merkityt.
Kirjat hoidetut huolellisesti ja tilinpäätös oikein tehty. Kai-
ken tämän perusteella ehdotamme toimikunnalle ja rahaston-
hoitajalle myönnettäväksi täyden vastuuvapauden vuodelta
1910.

Helsingissä maaliskuun 8 p. 1911.

K. Heinonen. H. Hurmevaara. Matti Wäisänen.

Tuloja v. 1911.

Kassa säästö	892: 23
Vakinaista veroa	2,723: 99
Ilmoitusmaksuja	655: 50
Ylimääräistä veroa	2,277: —
Työttömyysrahastoa	613: 90
Kirjallisuudesta	122: 50
Edustajakokous veroa	272: —
Korkoja	5: 29
Pankki tileiltä	915: 59
<hr/>	
Summa Smk.	8,478: 00

Menoja 1911.

Kustannuksia	322: 45
Palkkoja	1,144: 75
S. Ammattijärjestölle	457: 05
Ylimääräistä veroa	992: —
Kalustoon	11: 20
Agitationiin	65: 40
Luentomatkoihin	11: 80
Lakkoavustuksiin	119: 67
Työttömyysrahastolle	494: 35
Pankkitileille	4,457: 55
Säästö 20 p. heinäk. 1911	401: 78
<hr/>	
Summa Smk.	8,478: 00

Tasaus tili 20 p. heinäk. 1911.

Debet.

Kirjallisuuden tili	212: —
Irtaimisto tili	216: 45
Kansallis o. p. säästö kassa	2,739: 37
Edustajakokous tili	682: 64
Kassa tili	401: 78
Suomalainen säästöpankki	5,752: 04
Ylimääräinen verotus tili	1,492: 52
<hr/>	
Summa Smk.	11,496: 81

Kredit.

Hajonneitten osastojen tili	192: 43
Työttömyysrahasto tili	8,381: 30
Luentorahaston tili	988: 20
Pääoma tili	1,934: 88
<hr/>	
Summa Smk. 11,496: 81	

Tilintarkastuskertomus.

Suomeu Räätilintyöntekijäin liiton tilit tammikuun 1 päivästä heinäkuun 20 päivään 1911 olemme tarkastaneet ja saamme sen johdosta esittää seuraavaa:

1) että tulot ja menot ovat meille esitettyjen tilitodisteiden nojalla oikein kirjoihin merkityt,

2) että kirjanpito on yleensä huolellisesti hoidettu ja tilit oikein päätetyt ja

3) että kassassa, jonka olemme tarkastaneet, löytyy rahaa kassakirjan tänäpäivänä näyttämä määrä.

Kaiken edellä esitetyn perusteella voimme ehdottaa asianomaisille tilivelvollisille täydellistä vastuuvapautta yllä mainitulta ajalta.

Helsingissä heinäkuun 24 p. 1911.

K. Heinonen. H. Saxman. H. Hurmevaara.

Osastojen toimintakertomukset vuodelta 1910.

Suomen Räätelintyöntekijäin liiton Helsingin osasto.

Tämä vuosi on osastomme ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Toiminta on kohdistunut etupäässä yrityksiin paremman järjestäytymisen aikaan saamiseksi. Kovin pitkälle ei vieläkään päästy. Paikkakunnan räätelintyöntekijät ovat yhä osoittaneet anteeksiantamattoman suurta laimeutta toiminnassa ja jäsenvelvollisuuksiensa täyttämässä. Visusti on noudatettu sääntöjä rästiverojen kannossakin huolimattomilta jäseniltä. Sangen monet ovatkin korotetut rästiverot maksaneet. Tämä on ollut muutamien mielestä liikaa ankaruutta, sivultapäin on siitä osaston toimikunta saanut haukkumisia. Ammattiyhdistyksen toiminta lienee tässä suhteessa myös jonkun verran vaikuttanut muutamiin henkilöihin koska sinne on otettu jäseniä ilman korotettuja rästiveroja.

Enimmän työtä osastollemme on tänä vuonna antanut työehto- ja palkkasopimuksen laatiminen. Siitä on koetettu saada mahdollisimman tarkoituksen mukaista. Ensin sitä yritettiin laatia suuren komitean avulla, mutta jäseniä ei saatu tarpeeksi. Vihdoin valittiin 18 henkilöä palkka- ja 7 henkilöä työehtosopimusta laatimaan. Komitean työt on osastoille esittämiskunnossa. Vähän jo osastossa käsittelyn alulla. Pari ylim. kokousta on tätä varten pidetty. Näiden yhteydessä on ollut pohdinnan alaisena sekin voitaisiinko ensi keväänä esittää sopimus työnantajille. Tulos on ollut vielä se, että järjestömme on siihen liian heikko. Jäseniä osastoon on viime aikoina koettanut haalia 9 henkinen osaston komitea.

Työntekijäin valistamiseksi on koetettu hommata valistavia esitelmiä kokousten yhteyteen. Osaanotto niihin on ollut laimeaa. Samassa tarkoituksessa perustettiin syksyllä

puhujaseura. Tähän pyydettiin mukaan ompeliattaria ja kappatyöntekijöitä. Seuran toiminta on ollut vielä kovin alkuperäistä.

Kunnallistoimikunnan vaalirahastoa avustettiin yli varsinainen jäsenverojen 15 markalla.

Osasto on pitänyt vuoden kuluessa paitsi vuosikokousta 9 kuukausikokousta ja 2 ylimääräistä. Osanotto niihin on vaihdellut 20—150 henkilön välillä.

Toimikunta on pitänyt 14 kokousta käsitellen lukuisasti, paitsi osaston varain hoitoa, juoksevia asioita ja valmistellut niitä osaston kokouksille.

Toimitsijat vuoden kuluessa: puheenjohtajana Matti Väisänen, varap. K. H. Järvenpää, sihteerinä I. Häkkinen, varasiht. Alma Luhtala, rahastonh. P. Hyvönen, kantomiehenä vuoden alusta A. Estemaa, sittemmin H. Saarinen, taloudenhoitajana A. A. Soini, sekä varajäsenenä G. O. Koskinen ja O. Kanninen.

Tilintarkastajina: K. Heinonen ja H. Hurmevaara, varalta K. Lindroos ja H. Saxman.

Liittohallintoon on sen kehotuksesta valittu vuoden kuluessa jäseniä 2 eri kertaa: ensin W. Soininen sitten S. Svensk, varsinaisiksi, varalle O. Kanninen, Lindilä ja Hj. Siljander.

Järjestysvaliokunta: Relander, Turunen, Koskinen ja Blomqvist.

Huvitoimikunta johon on kuulunut: B. Mäntyniemi, O. Kanninen, M. Nurmi, T. Penttinen, M. Laine, O. Laakso, W. Santanen, T. Laamanen, F. Kylliäinen ja V. Salojärvi, on toimeenpannut 4 yleistä ja 1:den perheiltaman sekä yhden kävelymatkan. Tulot yhteensä puhtaaksi 460: 64 pen.

Osastossamme oli jäseniä toimintavuoden alussa 154, vuoden kuluessa on kirjoitettu jäseneksi 259 henkilöä ja on vuoden lopussa täysinmaksaneiden jäsenten luku 167. Näkee siis, että on paljon pääkaupungissa kulkevia kisälliä jos muutkin seikat noin häilyvään jäsenyyden tuloon lienee vaikuttaneet.

Tässä lyhyt kertomus osastomme toiminnasta. Paremmaksi sietäisi toimintamme saada.

Matti Wäisänen
puheenjohtaja.

Iivari Häkkinen
sihteeri.

Helsingin räätäliammattiyhdistys.

Kuluneen vuoden toiminta on ollut hyvin laimeata jopa siinä määrin, että vuoden varrella herätettiin kysymys yhdistyksen toiminnan lakkauttamisesta. Tämä ei kuitenkaan toteutunut vaan huolimatta jäsenluvun pienuudesta päätettiin toimintaa edelleen jatkaa.

Yhdistyksen johtokuntaan ovat kuuluneet: A. Blomqvist puheenjoht., W. Soininen, rahastonhoit., H. Forsström kantomiehenä, T. Tanner sihteerinä ja E. Peltonen varapuheenjoht. sekä muina jäseninä: P. Kunnas, M. Räisänen, K. Salin ja T. Lindilä, varalta T. Peltonen ja A. Luhtala.

Kokouksia on vuoden ajalla pidetty 1 varsinainen ja 2 ylimääräistä. Kokouksissa on käsitelty liittohallinnolta ja työhuonekunnilta tulleita asioita.

Huhtik. 1 p:nä alkoi selkkaus W. C. Bransch'in liikkeessä sen johdosta, että työnantaja ei suostunut työntekijäin pyyntöön saada neulomatarpeita liikkeen omistajalta. Liittohallinnon esityksestä, ja koska mainittu työhuonekunta saadakseen asialleen yhdistyksen ja liiton kannatuksen ei ollut tehnyt säännöissä määrättyä ilmoitusta, julistettiin yhdistyksen puolelta kyseessä oleva liike, huhtik. 10 p:nä selkauksesta vapaaksi.

Th. Studen työhuonekunnan herättämä kysymys neulomatarpeiden myöntämisestä työhuonekunnalle. Asian johdosta ja nojautuen v. 1907 työhuonekysymyksessä tehtyyn sopimukseen kääntyi yhdistys, Helsingin Räätälintyönantajayhdistyksen puoleen pyynnöllä, että asia yhteisten neuvottelujen avulla ratkaistaisiin työntekijäin eduksi. Huolimatta

yhteisestä sopimuksesta työnantajain yhdistys hylkäsi kyseessä olevan työhuonekunnan pyynnön vieläpä kieltäytyi yhteisistä neuvotteluista. Työajan ohimentyä eivät työntekijät katsooneet edulliseksi ryhtyä laajempiin toimenpiteisiin, vaan antoivat asian sillä kertaa raueta sikseen.

Johtokunnan kokouksia on pidetty 3 kertaa joissa etupäässä on keskusteltu yhdistyksen taloutta koskevia asioita.

Yhdistys on liitolle suorittanut aikaisemmin tekemän päätöksen mukaan Kuopion edustajakokouksen kulut. Ylimääräistä veroitusta on kannettu Ammattijärjestön apurahastoon 3 viikolta 50 pen. koko- ja 25 pen. puolimaksavilta jäseniltä sekä räätälien lakkoveroa 5 viikolta 50 pen. koko ja 25 pen. puolimaksavilta jäseniltä.

Yhdistyksen jäsenluku oli vuoden alussa 24 ja lopussa 14, joten vähennys vuoden kuluessa teki 10 jäsentä.

Johtokunnan valtuuttamana:

W. Ruusuvuori.

S. Räätälintyöntekijäinliiton Turun osasto.

Vuosi 1910 joka on osastomme 13:sta toimintavuosi, kului ylipäänsä rauhallisesti, vaikkakaan ei huolettomasti. Pieneen jäsenlukuun katsoen on tällä vuodella saavutettu sellaisia tuloksia, joita vaan harvoin saadaan osastojen toimialoilla. Jäsenten vähyys ja vielä jonkinlainen laimeus, on ollut syynä että osastomme ei ole voinut toimia aivan niinkuin olisi pyrkimyksemme ollut. Suurin osa omia ammattilaisia on asettunut suoraan sanoen vastustavalle kannalle, joko tyhmästä itsepäisyydestä eli ymmärtämättömyydestä, luulevat ehkä sillä tavalla parempia tuloksia saavuttavansa. Suurena vastuksena ovat olleet niinkutsut varastotyönteettäjät, etupäässä juutalaiset, jotka polkevat palkka- ja työsopimusta minkä ehtivät. Näille on osasto

antanut useita varoituksia ja uhkauksia. Mainita sopii että tänä vuonna päättyi se sovinto-oikeusjuttu jonka osasto jo aikaisemmin nosti E. Jakobovitschia vastaan mainitun sopimuksen rikkomisesta.

Kokouksia on osastolla ollut 15 joista pöytäkirjaan on tehty 116 §:lää sekä johtokunnan kokouksia 20 joista on tehty pöytäkirjaan 99 §:lää.

Johtokuntaan ovat kuuluneet: K. Vesonen puheenjoht., S. Lehtonen rahastonhoit., Alho kirjurina sekä muina jäseninä Airo, Lehtovaara, Lehmus, Ranta, Nurmi ja Koskelin sekä sittemmin Lehtovaaran erottua ja Koskelinin muutettua paikkakunnalta Paasivuori ja Vapaalahti vakinaisina ja varalta Lehtinen, Jokinen ja Salonen.

Jäsenvero on ollut 18:50 pen. täysin maksavilta, joten ylimääräisenä maksuna on kerätty ainoastaan 3:50 pen. Muutamia henkilökohtaisia maksuja on jäsenten puolesta suoritettu osaston kassasta. Jäseniä on vuoden ajalla ollut 65 eri henkilöä, nim. 4 naista ja 61 miestä, näistä vuoden lopussa 44 jäsentä. Kun tähän lisäksi luetaan vuoden viimeisenä päivänä, kuluvan vuoden alusta alkaen otetut kolme henkilöä niin oli jäsenluku 1 p:nä tammik v. 1911 47 henkeä.

Kuluneella vuodella kuoli yksi tovereista, nim. Kustaa Mäkinen. Hän oli ensimmäinen joka tuli osalliseksi siitä avustuksesta joka myönnetään osaston hautausapukassasta.

K. Alho
(kirjuri).

S. Räättäilyöntekijäin liiton Lahden osasto.

Tämän toimintakauden alku osoitti jo kovin toivottomalta. Ensinnäkin oli siihen syynä se, että osaston jäsenluku oli vähentynyt edellisen vuoden lopulla ja sitten osas-

ton sisäiset asiat oli jätetty järjestämättä. Näin ollen ei ollut mitään pohjaa edellisiltä ajoilta toiminnalle. Kuitenkin kokouksessa 1 p:nä helmik. päätettiin alkaa osastoa elvyttämään. Valittiin puheenjohtajaksi osastolle J. Törrönen, sekä muiksi johtokunnan jäseniksi: M. Pulkkinen, V. Järvinen, O. Pulliainen, S. Rosberg, Ollinen ja K. Katajamäki. Sittemmin johtokunta pitämässä kokouksessaan valitsi varapuheenjoht. V. Järvisen, jäsenmaksujen kantajaksi O. Pulliaisen. Ensimmäisenä tehtävänä oli kantaa rästissä olevia jäsenmaksuja, joita oli useilla johtokuntaankin valituilla puolen vuoden ja toisilla pitemmältäkin ajalta maksamatta. Että ei tuo rästien maksu tuntuisi kovin raskaalta päätettiin kantaa edellisen vuoden maksuja ainoastaan 50 pen. kuukaudelta, mikä on liitolle menevä vero jäsentä kohti. Mutta ei tämäkään suuresti auttanut, sillä ainoastaan muutammat niistä entisistä jäsenistä suorittivat rästinsä. Luonnollisena seurauksena oli, että ne jäivät osaston ulkopuolelle, jotka eivät tunteneet velvollisuuttaan osastoa kohtaan. Tuli sentään uusia jäseniä senverran ettei toiminta tykkäänään loppunut. Vuoden alussa valitusta johtokunnasta oli jo lokakuuhun mennessä jäänyt viisi jäsentä esaston ulkopuolelle, joten täytyi heidän tilalleen valita uudet. Valituksi tulivat: H. Oksanen, J. L. Laine, R. Nykänen, K. Lehtosalo ja J. Jämsen. Johtokunta keskuudessaan valitsi näistä virkailijoiksi: J. L. Laine rahastonhoitajaksi, R. Nykänen jäsenmaksujen kantajaksi, sihteeriksi M. Pulkkisen tilalle oli jo aikaisemmin valittu Y. Wilkas. Huvitoimikuntakin on ollut olemassa vuoden alusta saakka. Samoin kuin johtokuntakin niin on huvitoimikuntakin täytyntä valita toiseen kertaan. Vaivalla kuitenkin saatiin iltama toimeksi 26 p:nä marrask., josta olikin hyvä apu osaston raha-asioissa.

Vuoden kuluessa oli osastolla yleisiä kokouksia 10 sekä johtok. kokouksia 3. Näissä keskustelut ja päätökset ovat olleet yksinomaan osaston sisäisien asiain järjestämistä, lukuunottamatta liittotoimikunnalta saapuneita liittoa koskevia asioita.

Kuten ylläolevasta näkyy, ei koko toimintakaudelta ole mitään erikoisempaa asiaa yhteistyömme eduksi merkittä-

vää, joten on tarmokkaammin tästälähtien ryhdyttävä toimeen, jos ajattelemme osaston olemassaolon mahdollisuutta.

Lahdessa tammikuulla 1911.

S. Räättäilyöntekijäin liiton Lahden osaston puolesta:

J. Törrönen
puheenjohtaja.

J. L. Laine
rahastonhoitaja.

S. Räättäilyöntekijäin liiton Viipurin osasto.

Kun luomme silmäyksen osastomme toimintaan kuluneena seitsemäntenätoista toimintavuotena niin huomaamme siinä paljon sellaista, jota ei nykyisenä aikana voisi odottaa. Kun ottaa huomioon sen olotilan jossa työväenliike nykyään on, ja vielä senkin mihin ennen pitkään voidaan joutua — niin olisi luullut kuluneenkin toimintavuoden osoittavan paljon toisenlaisia tuloksia, kuin mitä se on osoittanut. Kehityksen kulkiessa yhä eteenpäin olisi aivan tärkeätä, että pieninkin yhteiskunnallinen ratas kulkisi myös säännöllisesti kehityksen mukana, siten toivotut tarkoitukset toteutuisivat nopeammin ja säännöllisemmin.

Osastomme toiminta on kuitenkin osoittautunut olevan aivan toista. Sen sijaan, että se olisi ripeästi rientänyt eteenpäin on se pysynyt paikallaan, tai oikeammin mennyt taaksepäin. Todistuksena siitä on kokouksien harvalukisuus verrattuna edelliseen vuoteen, sekä yhä jatkuva jäsenien eroaminen jäsenyydestä. Ompa käynyt niinkin, että on jäänyt kokouksia pitämättä osanottajien puutteessa. Se todistaa, että paikkakuntamme räättäilyöntekijät ovat siksi veltoja, etteivät välitä vaikka olisi tulossa mitä tahansa; aivankuin heidän elämänsä ehdot olisivat jo kylliksi turvatut.

Tällaisen velttouden poistamiseksi eli vähentämiseksi ryhtyi osasto vuoden alusta ripeästi toimimaan. Johtokun-

nassa herätettiin kysymys: millä keinoilla voitaisiin parhaiden virkistävästi vaikuttaa luokkatietoisuuden edistämiseksi rääätälintyöntekijäin keskuudessa?

Parhaaksi keinoksi osottautui se, että asetetaan kehoitustoimikunnan tehtäväksi tämä herätystyö ja että kehoitus-toimikuntaan valittaisiin entistä enemmän jäseniä tätä tarkoitusta varten. Johtokunta valitsi keskuudestaan 3 henkisen komitean, joka laatii säännöt mainitulle toimikunnalle, jotka sitten johtokunta esitti yleiselle kokoukselle, tehden samalla ehdotuksen toimikunnan valitsemisesta. Tämä hanke hyväksyttiin ja toimikunta valittiin. Sääntöjen mukaan kuului siihen 7 jäsentä ja sen pääasiallisena tehtävänä oli työhuonekunnittain koettaa saada valvottua jäsenyyttä ja panna toimeen yleisiä räät. t.t. kokouksia etupäässä järjestymättömiä varten, joissa sitten tuli selvittää järjestäytymisen merkitystä.

Mutta tuskin suurinkaan epäuskoinen olisi voinut tätä yritystä niin turhaksi luulla kun se kuitenkin oli. Toimikunnan ei onnistunut ponnistuksistaan huolimatta saada osanottajia kokouksiin, joten sen toiminta ennen pitkää raukesi. Kuitenkin on toimikunnan tilille merkittävä usean jäsenen järjestössä pysyminen neljännestitilityksien aikana, joita toimikunnan jäsenet kävivät muistuttamassa velvollisuuksistaan.

Kuten tästä näkyy on jotain koetettu tehdä toiminnan virkistämiseksi, joskin siinä on epäonnistuttu. Syy on siis suurin jossain muussa ja se on tietysti yleinen laamaanustila, joka on painostamassa kaikkia ammattikuntia ja järjestöjä ja jonka poistamiseksi näyttää toistaiseksi kaikki ponnistukset turhilta.

Huomattavimpana asiana on viime vuoden aikana ollut työ- ja palkkasopimuksen uusimiskysymys. Tämä kysymys on syntynyt sen johdosta, kun oli liikkeellä huhuja, että työnantajat mahdollisesti tulisivat sanomaan irti nykyisen sopimuksen. Ett'ei tapahtuisi osastolle yllätystä irtisanomisen johdosta, niin päätti osasto 9 p:nä lokak. pitämässä kokouksessa ryhtyä hommaamaan jo vastaehdotusta, joka paremmin vastaisi työntekijäin vaatimuksia niin palkkaan

kuin työsopimukseenkin nähden. Tätä varten valittiin 5 henkinen toimikunta jonka tuli laatia uusi ehdotus. Liittohallinnolta päätettiin pyytää mallisopimuksia joita se edustajakokouksen päätöksen mukaisesti oli valmistanut. Heti mallisopimusten saavuttua ryhtyi toimikunta ehdotusta valmistamaan. Ehdotuksen jätti toimikunta 11 p:nä jouluk. pidetyssä kokouksessa osaston hyväksyttäväksi. Ehdotuksen tarkastaminen aloitettiin mainitussa kokouksessa ja jatkettiin s. k. 14 p:nä pidetyssä kokouksessa. Loppukäsittely siirtyi vuodelle 1911.

Kalliin elannon tähden, verrattuna muihin paikkakuntiin, piti toimikunta oikeana kohottaa työpalkkoja ja ehdotti korotettavaksi 18—19 o/o, jonka ylennysmäärän osasto hyväksyi.

Osasto päätti, ettei työntekijäin puolelta sanota irti nykyistä sopimusta, vaikka korjaukset olisivatkin kipeän tarpeen vaatimia, sillä aika ei ole siihen sovelias huonon järjestäytymisen tähden.

Tämän lisäksi paitsi sisäisiä asioita on osastolla ollut käsiteltävänä kierto- y. m. kirjeitä ja asiapapereita yht. 29.

Osaston virkailijoina kuluneena vuotena ovat olleet seuraavat henkilöt ja toimikunnat:

Johtokunnassa: Puheenjohtajana A. Häkkinen, varapuheenj. Vilho Laitinen, kirjurina E. Kaario, rahastonhoitajana H. J. Pursiainen, sekä muina jäseninä O. Manninen, A. Suni ja J. Turtiainen kesäk. asti jolloin matkusti paikkakunnalta ja siitä edelleen hänen tilallaan H. Kostamo vakinaisena sekä varalta A. Vapaalahti kesäk. asti jolloin matkusti paikkakunnalta, A. Wanhanen (eronnut osastosta) ja H. Kostamo, joka kuten ylempänä on mainittu kesäk. siirtyi vakinaiseksi.

Sovittelutoimikunnassa: Puheenjoht. J. Tageperä, muina jäseninä A. Suni ja A. Soppi.

Kehoitustoimikunnassa: Puheenjoht. O. Manninen, muina jäseninä K. Mertala, H. Kostamo, M. Turunen, P. Wekara, A. Suni ja A. Vanhanen. Vanhasen tilalle huh-tik. valittiin A. Haapalahti. Viimeksi mainitun poistuttua paikkakunnalta tuli kesäk. hänen seuraajakseen A. Soppi.

Huvitoimikunnassa: Puheenjoht. O. Manninen, muina jäseninä A. Soppi, K. Mertala, A. Vepsäläinen, P. Vekara, M. Turunen ja E. Kaario.

Viipurin Työväen Teatterin valitsiakunnassa: A. Häkkinen ja H. J. Pursiainen.

Työväen Sanomalehti ja Kirjapaino osuusk. r. l. edustajana O. Manninen.

Tilintarkastajina: vakinaisina A. Laukkanen ja P. Vekara sekä varalta K. Mertala ja M. Turunen.

Kokouksia on pidetty seuraavasti: *Osaston* yleisiä kokouksia 11:ta joista pöytäkirjaan on merkitty 86 §:lää. *Johtokunnan* kokouksia 12 joista pöytäkirjaan on merkitty 95 §:lää. *Johtokunnan* kokouksissa on ollut saapuvilla jäsenet seuraavasti: Häkkinen 11, Laitinen 10, Pursiainen 11, Manninen 8, Kaario 12, Turtiainen 4, Kostamo 4, Laukkanen 2, Vanhanen 2, Vesalahti 1 ja varaj. Hellberg 1 kerran. *Kehoitustoimikunta* on pitänyt 3 kokousta joista pöytäkirjaan on merkitty 13 §:lää. *Huvitoimikunta* on ollut koolla 4 kertaa joista pöytäkirjaan on merkitty 19 §:lää. Huveja on pidetty 1 perheiltama, 1 kävelyretki ja 1 näytännöllinen iltama. Näistä huveista on saatu puhdasta voittoa 84 mk. 44 pen. *Sovittelukomitea* on kokoontunut 1 kerran.

Jäsenmaksuna on ollut viime vuotena 1:25 pen. kuukaudessa.

Osaston puolesta:

E. Kaario
sihteeri.

S. Räätilintyöntekijäin liiton Kotkan osasto.

Ammattiosaston toiminta on v. 1910 ajalla ollut hie-
man vilkkaampaa kun edellisellä vuodella, ei kuitenkaan

niin suuressa määrin vilkasta, että sitä voisi sanoa täysin luokkatietoisena ja tehtävänsä täysin käsittävän työläisjärjestön toiminnaksi. — Näinollen eivät paikkakuntamme ammattilaiset ole heikosti järjestyneinä saaneet mitään parannuksia asemaansa, vaan on sekin heikko ponnistelu täytyntä kohdistua yksinomaan työnantajain alituisten hyökkäysten torjumisyhteyksiin — kuitenkin siinäkin onnistumatta. Työnantajain taholta on nim. alinomaan pyritty rikkomaan milloin milläkin tavalla jo 4 vuotta voimassa ollutta työ-sopimusta.

Tämän lisäksi on paikkakunnallamme ensi keväänä uuhassa toimeenpanna työnsulku. Vieläkö pantanee sittenkin viimeinen rynnäkkö työnantajain taholta toimeen, viimeisten jäännösten tuhoamiseksi työ-sopimuksestamme. Kuitenkin on osastomme vastapainoksi työnantajain aikeille, valinnut tariffikomiteaan suunnittelemaan muutamia uudistuksia sanottuun sopimukseen, joten osastollamme on ensi keväänä muodossa tai toisessa odotettavana työrettelöitä.

Osaston kokouksia on vuoden ajalla pidetty 11, joista pöytäkirjaan on merkitty 53 §:lää. Näissä kokouksissa on m. m. käsitelty S. Ammattijärjestön, S. Räätilintyöntekijäin liiton, Kotkan Työväenyhdistyksen ja S. Räätilintyöntekijäin yhd. Kotkan osaston välinen kirjeenvaihto.

Varastoliike Knäpen työntekijöitä on myöskin koetettu saada järjestymään, antamalla heille persoonallisia muistutuksia järjestäytymisen välttämättömyydestä, mikä on mennyt kuuroille korville!

Vuosikokouksessaan helmikuulla valitsi osasto puheenjohtajakseen Heikki Suikkasen, johtokuntaan: T. Lehtisen, Hjalmar Salmin, K. Lehtovirran, J. P. Hallikaisen, H. Paakkisen, H. Räsäsen ja varalta Herttuaisen, Putkosen ja Kaipaisen. Salmin siirryttyä paikkakunnalta tuli hänen tilalleen Putkonen. Putkosen samoin siirryttyä paikkakunnalta tuli tilalle Kaipainen.

Johtokunta on kokoontunut 4 kertaa joista on tehty pöytäkirjaan 11 §:lää.

Osaston virkailijoina ovat toimineet ja käyneet kokouksissa: Suikkanen puheenjoht. 4, K. Lehtovirta rahastonhoit.

4, J. P. Hallikainen sihteerinä 4, H. Räsänen 3, H. Paakinen 1, T. Lehtinen 2 ja Hj. Salmi 2 kertaa.

Huvitoimikunta on vuoden ajalla pitänyt ainoastaan 2 iltamaa joista on ollut jonkin verran tuloja.

Nyt alkavalle vuodelle jätämme mitä vakavimman toivomuksen, että ammattilaiset käsittäisivät oikein tehtävänsä: liittymällä osastoon ja käymällä täsmällisesti sen kokouksissa!

Osaston puolesta:

J. P. Hallikainen.

S. Räätalintyöntekijäin liiton Joensuun osasto.

Edellisen toimintakauden lopulla oli joissakin osaston jäsenissä alkanut herätä tyytymättömyyttä yhäti jatkuvain ylimääräisten verojen suorittamisessa. Eikä ihmeikään, sillä olivathan metalli-, paperi- y. m. työnantajat koettaneet kaikkensa, saadakseen työntekijäin järjestöt kokonaan tuhotuksi. Osastommeikin jäsenet, joihin ei vielä ollut ehtinyt syvälle juurtua vakaumusta ammatillisesta työväenliikkeestä, olivat epätoivoisena oman taloudellisen ahdingon tähden päättäneet kieltäytyä ylim. verojen suorittamisesta.

Toimintakauden alussa herätettiin kysymys sääntöjen mukaisten velvollisuuksien täyttämisestä liitolle, sekä voidaan edelleen pysyä liitossa ja suorittaa ne ylim. maksut, jotka jäsenten maksettavaksi on asetettu. Tätä kysymystä pohdittiin kahdessa eri kokouksessa, johon jälkimäiseen oli saapunut liiton luottamusmies tekemään selkoa tuotannon kehityksestä sekä yleensä ammatillisesta työväenliikkeestä. Keskusteltaessa osaston suhteesta liittoon, päätti osasto yksimielisesti pysyä edelleen liitossa sekä täyttää sille tulevat velvollisuudet.

Toimintakauden aikana on osaston puheenjohtajana toiminut Salomo Pietarinen, varapuheenjohtajana J. Vuori, sihteerinä Juho Tirkkonen, varalta H. Laakkonen, rahastonhoitajana J. Keinänen. Tilintarkastajina: J. V. Sainio ja A. Laukkanen, jonka viimeksimainitun poistuttua paikkakunnalta, tilalle valittiin Juho Tirkkonen. Taloudenhoitajana S. Pietarinen.

Johtokuntaan ovat kuuluneet paitsi puheenjohtajaa: J. Määttä, H. Laakkonen, J. Keinänen, J. Vuori, P. Tuppurainen ja M. Tolvanen.

Huvitoimikunnassa ovat toimineet: J. Määttä, M. Tolvanen, S. Pietarinen ja Juho Tirkkonen.

Osaston kokouksia on ollut 7, joista 1 ylimääräinen. Näissä kokouksissa on syntynyt yht. 46 pöytäkirjan §:lää. Johtokunnan kokouksia on pidetty 2, joista on tehty pöytäkirjaan 3 §:lää. Kuten näyttää, ei johtokunta ole ollut tehtävänsä tasolla, jättäessään yleiselle kokoukselle keskusteltavaksi ja päätettäväksi kysymykset, joista ei ole tehty johtokunnan puolesta minkäänlaista alkuvalmistetta, joten niistä on voinut tulla hatarammat päätökset kuin suotavaa olisi ollut.

Huvitoimikunta on toimeenpannut 2:si näytäntöiltaa, joista puhdas voitto on tehnyt yht. Smk. 40: 30.

Osastossa oli jäseniä vuoden alussa 10, vuoden kuluessa jäseniksi kirjoittautuneita 4, poismuuttaneita 4, joten vuoden lopulla oli osastossa 10 jäsentä.

Vuoden kuluessa on osastolle hankittu lippu, jonka hinta on Smk. 18: 80. Osasto on jäsentensä edestä suorittanut Smk. 2: 50 jäsentä kohti ylim. veroa liitolle, tehden yhteensä Smk. 27: 50, sekä tilannut »Ammattijärjestö»-lehteä 1 vuosikerran.

Kuten ylläolevasta näkyy, on tämä toimintakausi ollut jonkin verran vilkkaampi edellistä, joten tulevalta toimintakaudelta voi toivoa parempaa edeltäjänsä.

Osaston puolesta:

S. Pietarinen,
puheenjohtaja.

Juho Tirkkonen,
kirjuri.

S. Räätilintyöntekijäin liiton Oulun osasto.

Osaston puheenjohtajana on toiminut A. Kuusenheimo, varapuheenjohtajana F. Haapalainen, kirjuri A. Kallio, rahastonhoitajana ja jäsenmaksujen kantajana A. E. Leino, taloudenhoitajana O. Hämäläinen. Edellämäinittujen lisäksi ovat johtokuntaan kuuluneet: V. Tiitto ja H. Väliaho.

Huvitoimikuntaan valittiin vuosikokouksessa neidit: Hilda Saviharju ja Impi Lepistö sekä A. Vuorisalo, V. Tiitto, F. Tervonen, O. Hämäläinen, F. Haapalainen, F. Rönkkö, E. Leino, H. Väliaho, J. Alikoski ja A. Pettinen.

Osasto on kuulunut Suomen räätilintyöntekijäin liittoon ja sen kautta Suomen Ammattijärjestöön. Useimmat osaston jäsenet ovat kuuluneet sos.-dem. puolueeseen ja otti osasto osaa tavanmukaiseen Vappumielenosoitukseen.

Tänä vuonna tammikuulla Helsingissä pidetyille Amm.-järjestön toimeenpanemille luentokursseille osanottajan lähettämiskustannuksiin otti osasto osaa 10 markalla, yhdessä toisten osastojen kanssa.

Osaston kokouksia on vuoden ajalla pidetty ainoastaan 6 ja johtokunnan kokouksia 3. Osanotto kokouksiin on ollut laimeaa, kuten jo pitemmän aikaa ennenkin. Loppuvuodella on sentään näyttänyt ilahduttavampia elpymisen oireita sekä osastoon liittymiseen että kokouksissa käyntiin nähden. Keskusteluaineet kokouksissa ovat supistuneet yksinomaan osaston sisäisiä asioita ja ammatillista työväenliikettä koskeviin kysymyksiin.

Jäsenluku oli vuoden lopussa 12 naista ja 26 miestä, yht. 38 jäsentä.

Osaston puolesta:

Antti Kallio,
kirjuri.

S. Räätilintyöntekijäin liiton Vaasan osasto.

Osastolla on vuoden kuluessa ollut 12:sta kokousta, joissa on käsitelty niin osastoa erittäin kuin liittoa yleensä koskevia asioita.

Myös on käsitelty muita esille tulleita kysymyksiä, kuten sos.-dem. puolueeseen liittymistä, johon osasto päätti yhtyä syysk. 26 p:n kokouksessa, silloin lähemmin määrättyillä poikkeusehdoilla. »Vapaa Sanan» avustamista koskeva kysymys, johon osasto marraskuun 21 p:n kokouksessa päätti ottaa osaa samassa määrässä kuin toisetkin järjestöt, ynnä muita tässä mainitsematta. Näistä on kertynyt pöytäkirjaan 68 §:lää.

Johtokunta on kokoontunut 11:sta kertaa, tehden käsillä olleet asiat 51 pykälää pöytäkirjassa. Johtokuntaan ovat kuuluneet vuoden alussa: J. E. Lillnix, ollen samalla osaston puheenjohtajana, J. O. Maunola varapuheenjoht., J. F. Hietikko rahastonhoit., T. Mäenpää kirjurina, K. Hietala taloudenhoitajana ja K. Penttinen. Sittenmin valittiin poismuuttaneiden Penttisen ja Mäenpään tilalle S. Savonius ja T. R. Raunio, joista viimeainittu tuli kirjuriksi.

Seudun työväen yhteisellä vapunpäivän mielenosoitusretkellä ja kokouksessa oli osasto lippuineen osaaottamassa.

Erityisesti ei osaston toimesta ole ollut kävelyretkiä, huveja, iltamia tai muita senlaisia viime vuotena kuten joskus edellisinä. Mitään huvitoimikuntaa ei myöskään ole ollut vuoden kuluessa osastossa.

Järjestyminen räätilintyöntekijäin kesken, joka tässä kaupungissa edellisinä vuosina on ollut tyydyttävä aina vuoden 1909 pitkäaikaiseen lakkoon asti, ei senjälkeen ole vielä tullut hetikään toivottavan eheäksi. Muutamat entiset jäsenet ovat jääneet järjestöstä pois, kuin myöskin joitakin lakonaikaisia »työnhaluisia» (4 venäläistä) on näihin asti työskennellyt parissa työpaikassa, joista toisessa, ainoassa ensi luokan liikkeessä ei nykyisin ole ketään järjestynyttä.

Jäsenluku osastossa oli vuoden lopulla 21 henkeä.

Toiminta on ollut laimeanpuolista, kokoukset usein harvalukuisia. Ehkä ei vakituiset toimihenkilötkään ole teh-

neet kaikkea, mitä olisi pitänyt. Tähän katsoen odotetaan tietysti parempaa edistystä nyt alkavalta vuodelta. Siinä luottamuksessa, että alkanut vuosi on osaston toiminnalle onnellisempi ja tuloksiltaan rikkaampi, lähdemme siis eteenpäin!

J. E. Lillnix,
puheenjohtaja.

T. Raunio,
kirjuri.

S. Räätälintyöntekijäin liiton Tampereen osasto.

Taasen vuoden vaihtuessa voimme heittää silmäyksen taaksepäin, muistellamme kulunutta vuotta. Tänäkin vuonna on ammattiosasto toiminut yhtä väsymättömällä innolla ammatillisen liikkeen lujittamiseksi ja räätälinalalla työskentelevien työntekijöitten herättämiseksi itsetietoisiksi työläisiksi. Tässä yhteistä hyvää tarkoittavassa työssä on ammattiosasto tavallaan onnistunutkin, sentähden lienee paikallaan mainita sen toiminnasta seuraavaa:

Vuosikokouksessa 17 p:nä tammik. valittiin osaston puheenjohtajaksi edelleen J. Hekkala, joka vuodesta 1909 lokak. 10 p:stä alkaen on väsymättä ja innolla tointa hoitanut.

Johtokunnassa on kuluneena vuotena tapahtunut henkilömuutoksia paikkakunnalta poismuuttamisen tähden. Vuosikokouksessa valittiin johtokuntaan K. E. Laitinen, N. Varala, K. Silvola, E. Karppinen, K. Vasara, Hilda Aitamurto sekä varalta K. Palonen, M. Niemi ja K. Saari. Näistä erosi ja heidän tilallensa valittiin seuraavat: Helmikuulla valittiin K. E. Laitisen ja E. Karppisen tilalle Iivari Mäki ja J. H. Pihlström sekä syyskuussa Iivari Mäen tilalle K. Kangas. Poismuuttaneen K. E. Laitisen tilalle valitsi johtokunta varapuheenjohtajakseen N. Varalan.

Kokouksia on johtokunnalla ollut kaikkiaan 10 ja niistä on yhteensä pöytäkirjaan merkitty 37 pykälää. Miten johto-

kunnan jäsenet ovat kokouksissa käyneet näkyy seuraavasta: J. Hekkala ja K. Silvola 10 kertaa, N. Varala ja M. Niemi 9 kertaa, J. H. Pihlström 8, K. Palonen 7, K. Saari 4, H. Aitamurto ja K. Vasara 3, I. Mäki ja E. Karppinen 2, K. E. Laitinen ja K. Kangas 1 kerran. Jäsenmaksuvapautta on johtokunta myöntänyt useille henkilöille eri pitkiä ajoiksi sairauksien ynnä työttömyyden takia.

Tilintarkastajina ovat olleet, vakinaisina J. E. Lindroos ja A. Kuula sekä varalta R. Hassinen ja Salovaara, mutta J. E. Lindroos'in kuoleman takia tuli A. Kuula ja R. Hassinen vakinaiseksi sekä V. Suhonen varalta.

Osaston virkailijoina ovat toimineet: K. Silvola rahastonhoitajana ja sihteerinä J. H. Pihlström.

Järjestysvaliokuntaan ovat kuuluneet: V. Lehmus, O. Kajanne, Ylander, Salovaara ja K. E. Laitinen; kahden viimeksi mainitun muutettua pois paikkakunnalta valittiin tilalle A. Kuula sekä K. Kangas.

Osaston kokouksia on ollut 15 ja niissä keskustelun alaisina olleista asioista merkitty pöytäkirjaan 102 pykälää sekä useita liitteitä. Osastomme toiminta on kuluneen vuoden jälkimäisellä puoliskolla ollut enempi laimeata johtuen ehkä siitä voimain ponnistuksesta kun saatiin keväällä työnantajien kanssa kestää, sillä alkupuolella vuotta sanoivat 18 liikkeen harjoittajaa nykyisen ja vielä voimassa olevan työ- ja palkkasopimuksen irti, sekä lähettivät laatimansa uuden mutta paljon huononnetun sekä palkkoihin että työsopimukseen nähden osaston hyväksyttäväksi. Tätä kuitenkin ei osasto voinut hyväksyä ja koska sovittelukokouksissa ei päästy tyydyttäviin tuloksiin, oli ryhdyttävä puolustuslakkoon. Edellä mainitun johdosta sanoivat työntekijät itsensä irti 17 p:nä maalisk., joten lakko alkoi 1 p:nä huhtik. Lakko oli yksimielinen ja kestätyään noin viikon päivät perääntyivät työnantajat kaikista vaatimuksistaan, joten entinen työ- ja palkkasopimus jäi edelleenkin 2 vuodeksi voimaan.

Koska osastomme täytti tänä vuonna 20 vuotta, niin toimi osasto juhlan 20 vuotisen toiminnan muistoksi, jota varten valittiin huvitoimikunta joka laati juhlaohjelman. Juhla vietettiin 29 p:nä lokakuuta Työväenyhdistyksen juhla-

salissa. Vieraiksi oli juhlaan kutsuttu Tampereen kumpaisenkin työväenyhdistyksen johtokunnasta sekä yhdistyksien alaisista osastoista 1 jäsen kustakin, sekä Suomen Räätilintyöntekijäin liitosta ja sen alaisista osastoista 1 jäsen kustakin, sekä kaikki osaston perustavat jäsenet. Kutsua eivät kuitenkaan kaikki olleet noudattaneet, sensijaan onnitelussähkösanomia saapui useita. Ohjelma juhlassa oli monipuolinen.

Vakinaista huvitoimikuntaa ei osastolla ole ollut kuluneena vuotena, vaan on kävelyretkiä, vuosijuhlaa ja 20-vuotista muistojuhlaa varten valittu joka kertaa tilapäinen huvitoimikunta.

Ylimääräisiä veroituksia on osastolla ollut, nimittäin: Liitolle 1 kerta, joka johtui edellisenä vuotena olleitten palkkaliikkeiden menojen peittämiseksi. Sekä Ammattijärjestön apurahaston verotus tehden 1: 50 täysin- ja 75 pen. puoleksi maksavalta jäseneltä

Toveripiireistä on osasto jäsenvelvollisuuksien laiminlyömisestä takia asianmukaisesti erottanut seuraavat henkilöt: H. Honkanen, H. Ojansuu, H. Jumppanen, S. Haapasalo (Asp), N. Viinamäki, K. Kranbom ja S. Saario.

Piirikokouksia on pidetty kerta kuukaudessa jossa kysymyksen alaisena olleet kysymykset ja päätökset ovat pääasiallisesti keskittyneet oman työhuonepiirin sisäisiin asioihin, ehkä vähän ulkopuolellekin. Piirikokouksissa on pidetty silmällä että kaikki piirissä työskentelevät työntekijät kuuluvat osaston jäsenyyteen ja että kaikissa liikkeissä on julkinen työ- ja palkkasopimuksen mukainen palkanmaksutapa. Pääasiana niillä on ollut mahdollisimman hyvän järjestyksen ylläpitäminen ammattilaisten keskuudessa.

Lopetan tähän nämä katsaukset kuluneelta vuodelta, toivoen että me vasta alkavana vuotenakin kaikista vastuista huolimatta pyrkisimme täyttämään velvollisuuksiamme niin että yhteisvoimin innolla ja tarmolla työskentelisimme kaiken sorron hävittämiseksi, voidaksemme torjua yhä eteenkinpäin kapitalistisen yhteiskunnan meitä vastaan tehdyt hyökkäykset. Siis toivon jäsenille lujaa tahtoa ja intoa

pontevasti toimimaan henkisen ja aineellisen tilamme parantamiseksi.

J. H. Pihlström.
Sihteeri.

S. Räätelintyöntekijäin liiton Mikkelin osasto.

Vuosi 1910 jonka olemme jättäneet jälkeemme on osastomme toimintaan nähden ollut jotenkin rauhallinen. Tarpeeksi innostusta ja toimintahalua ei ole löytynyt jäsenissämme. Osaston varsinaisia kokouksia on pidetty 12, joista pöytäkirjaan on tehty 53 §:lää. Johtokunnan kokouksia 3, joista on tehty pöytäkirjaan 8 §:lää. Kokouksissa on käsitelty liitolta ja Ammattijärjestöltä sekä osaston sisäistä toimintaa koskevia kysymyksiä.

Johtokuntaan ovat kuuluneet vuoden alkupuoliskolla: H. Kantanen, T. Hiltunen, T. Salomaa, A. Eloranta, J. Mikkonen ja A. Väänänen sekä varalta: V. Ursin, I. Liukkonen ja A. F. Laakkonen. Vuoden loppupuoliskolla: H. Kantanen, T. Hiltunen, A. Väänänen, I. Liukkonen ja Ursin. Puheenjohtajana on toiminut: A. H. Korhonen, sihteerinä I. Liukkonen ja rahastonhoitajana T. Hiltunen.

Osastolla on ollut huvitoimikunta joka on toiminut kokouksilla hyvin. Vuoden ajalla on se hommanut 2:si ohjelmaa iltamaa yhden tanssi-iltamaan sekä yhden kävelyretken.

Osaston jäsenluku oli vuoden alussa 17. Täysin maksaneita jäseniä oli vuoden lopussa 7. Osaston nykyinen jäsenluku on 10 jäsentä.

Osaston puolesta:

I. Liukkonen.

S. Räätelintyöntekijäin liiton Salon osasto.

Osaston toiminta vuoden ajalla on ollut hyvin hiljaista. Osaston kokouksia on pidetty 6 kertaa, joista on pöytä-

kirjaan tehty 19 §:lää. Kokouksissa on käsitelty, paitsi liittohallinnolta ja Ammattijärjestöltä saapuneita kirjelmiä, myöskin työnantaja J. Pohjolan keväällä esittämää sopimus-kysymystä. Liiton luottamusmiehen saavuttua paikkakunnalle, saatiin yhteisten neuvottelujen avulla aikaan sopimus, jonka kautta saatiin parannuksia oppilaiden palkkoihin sekä muutamia lisäyksiä työsopimukseen. Osaston toimihenkilöinä ovat toimineet: puheenjohtajana P. Riipinen, rahastonhoitajana A. Nyholm ja kirjurina J. Salokoski, jonka tilalle paikkakunnalta poismuuton tähden valittiin K. Vauhkonen.

Osaston puolesta:

K. Vauhkonen.

S. Räätelintyöntekijäin liiton Kokkolan osasto.

Vuosikokouksessa valittiin johtokuntaan: puheenjohtajaksi A. Haapaniemi ja sen lisäksi 4 vakinaista ja 2 varajäsentä. Tilintarkastajain valitseminen jäi jäsenten vähyyden tähden Kokkolan suomalaisen työväenyhdistyksen valittavaksi. Myöhemmin valitsi johtokunta keskuudestaan kirjuriksi H. Tiaisen ja rahastonhoitajaksi R. Aspin. Haapaniemen muutettua pois paikkakunnalta, valittiin puheenjohtajaksi T. Mäkinen.

Kokouksia on pidetty: kuukausikokouksia kymmenen ja johtokunnan kokouksia neljä. Iltamia on pidetty kolme osaston hyväksi.

Osaston puolesta:

H. Tiainen,
kirjuri.

S. Räätelintyöntekijäin liiton Rauman osasto.

Osaston puheenjohtajina ovat toimineet: V. Koskinen, V. Syrjävaara ja A. Rantala. Osaston kirjurina on ollut K. Koskela. Rahastonhoitajina ovat toimineet: E. Vuorinen, J. Kukkonen, V. Syrjävaara, A. Rantala ja J. Laine. Huvitoimikunnassa: V. Syrjävaara, A. Heinäsuo ja H. Lehtonen.

Osastolla on ollut kaikkiaan 20 kokousta, johtokunnalla 12 ja huvitoimikunnalla 22. Osasto on toiminut 4 yleistä ja 2 perheiltamaa sekä yhden kävelyretken. Vuoden alussa oli osastossa 11 jäsentä ja vuoden lopulla 10 jäsentä.

Osaston puolesta:

Kalle Koskela,
kirjuri.

S. Räätelintyöntekijäin liiton Riihimäen ja Hyvinkään osasto.

Vuoden toiminta osastossa on ollut puolittain vilkasta. Paikalliseen työväenyhdistykseen liittyttiin vuoden alusta ala-osastona. Vuoden kuluessa on toimeenpantu 3 iltamaa osaston varojen kartuttamiseksi. Kokouksia on pidetty useita, joissa on käsitelty, paitsi osaston sisäisiä, liitolta ja Ammattijärjestöltä tulleita asioita. Osaston puheenjohtajana on toiminut J. Hämäläinen, rahastonhoitajana E. F. Tenho ja sihteerinä T. Koskinen.

Osaston puolesta:

T. Koskinen.

S. Räätälintyöntekijäin liiton Kouvolan, Kymin ja Kuusan osasto.

Osaston toiminta on ollut hiljaista. Varsinaisia kuukausikokouksia on pidetty 11 ja ylimääräisiä 2, jotka viimeksimainitut johtuivat liikkeenharjoittajan O. Rinteen työ- ja palkkasopimuksen irtisanomisesta. Työnantajan esitettyä muutoksia voimassaolevaan sopimukseen, hän kuitenkin luopui huonontamisaikeistaan, nähtyään työntekijäin yksimielisyyden, joten sopimus jäi muuttumattomana voimaan. Osaston puheenjohtajina ovat toimineet alkuvuodesta A. Ruhanen ja loppuvuodella A. Pöntinen, sihteerinä V. Nieminen ja rahastonhoitajana Ananias Hokkanen.

Osaston puolesta:

V. Nieminen,
sihteeri.

S. Räätälintyöntekijäin liiton Jyväskylän osasto.

Osastomme toiminta on ollut, kuten edellisenäkin vuotena hyvin laimeaa, toiminta on pääasiallisesti rajoittunut siihen, että verot on kerätty ja lähetetty liitolle. Kokouksia on ollut kaikkiaan 5, joissa käsiteltyjen pöytäkirjapykäläen lukumäärä on 25. Osasto on liittynyt alaosastona Jyväskylän työväenyhdistykseen. Huvitoimikunta on toimeenpannut yhden iltaman osaston varojen kartuttamiseksi. Osaston puheenjohtajana on toiminut Nestor Töyrynen, rahastonhoitajana M. Halttunen ja sihteerinä H. Heinonen.

Osaston puolesta:

H. Heinonen,
sihteeri.

F. Skrädderiarbetareförbundets Lovisa avdelning.

Avdelningen har under året fört en tynande tillvaro och kommer troligen att dö ut om ej flere medlemmar inskriva sig. — Dock ej så länge nuvarande medlemmar finnas på orten. Ett svagt hopp finns om medlemsantalets ökning till sommaren. Några vanliga månadsmöten har ej blivit hållna, då antalet medlemmar endast är tre. Dock hava 4 extra möten avhållits under året i hopp om att nya medlemmar skulle infinna sig, men det har ej visat sig så. Avdelningen kan nu ej vidare göra, än att vänta på bättre tider och att de personombyten som borde ske för att avdelningen skulle kunna igen börja arbeta, skulle bliva av.

På Lovisa fackavdelnings vägnar:

V. Kajander,
ordförande.

Karl Helge Köhler,
sekreterare.

S. Räätilintyöntekijäin liiton osastamm

Osaston N:o	Osaston nimi	jäsenluku 31 p. jouluk. 1910		jäsenluku 20 p. heinäk. 1911		Sisäänkirjoit. maksuja 1910		Sisäänkirjoit. maksuja 20 p. heinäk. 1911		Vakin. jäsen- veroja 1910		Vakin. jäsen- veroja 20 p. heinäk. 1911		M
		Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.			
1	Helsingin r. a. yhd. . .	14	10	15	—	—	—	151	05	60	55			
2	Helsingin osasto	170	243	459	—	382	50	825	90	1,035	20			3
3	Lappeenrannan "	6	5	3	—	—	—	49	—	33	60			
4	Turun "	44	44	10	50	15	—	295	25	107	05			1
5	Lahden "	7	9	9	—	13	50	60	—	39	38			
6	Mikkelin "	10	7	9	—	—	—	83	25	35	05			
7	Viipurin "	52	52	46	50	21	—	358	07	242	73			1
8	Kotkan "	16	24	25	50	36	—	116	86	129	05			
9	Tampereen "	66	60	87	—	28	50	463	80	282	74			2
10	Oulun "	30	27	15	—	6	—	141	14	149	09			
11	Vaasan "	17	19	9	—	—	—	113	16	84	84			
12	Hangon "	4	4	—	—	—	—	25	80	13	20			
13	Jyväskylän "	10	13	4	50	3	—	71	60	55	05			
14	Pietarsaaren "	6	7	12	—	6	—	48	30	27	—			
15	Joensuun "	9	9	12	—	—	—	70	85	44	80			
16	Kemin "	5	5	3	—	—	—	17	25	—	—			
17	Kajaanin "	11	11	19	50	15	—	75	—	57	55			
18	Kouvol., Kym. & Kuus. osasto	10	14	22	50	27	—	33	85	47	—			
19	Loviisan "	3	4	—	—	—	—	24	15	14	85			
20	Hämeenlinnan "	5	—	15	—	—	—	52	—	—	—			
21	Riihimäen & Hyv. "	11	13	3	—	24	—	76	35	79	20			
22	Kokkolan "	10	11	21	—	21	—	52	25	42	85			
23	Salon "	12	9	12	—	13	50	35	40	33	19			
24	Porin "	12	19	12	—	13	50	100	36	61	97			
25	Rovaniemen "	4	4	21	—	3	—	—	—	15	75			
26	Rauman "	8	10	55	50	7	50	34	85	32	30			
Yhteensä		552	633	905	50	636	—	3,375	49	2,723	99	1,3		

Huom.! Ne osastot, joiden sarakkeet omaisuuden tiedonannoissa ov

**Ääntäilyntekijäin liiton osastojen jäsenluku, verotilitykset,
tammik. 1 p:stä 1910 – heinäk. 20 p:stä**

Jäsenluku 20 p. heinäk. 1911	Sisäänkirjoit. maksuja 1910		Sisäänkirjoit. maksuja 20 p. heinäk. 1911		Vakin. jäsen- veroja 1910		Vakin. jäsen- veroja 20 p. heinäk. 1911		Ylimääräisiä veroja 1910		Ylimääräisiä veroja 20 p. heinäk. 1911		Edustajakok. veroa		Sekalaista		Yhteensä	
	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.
10	15	—	—	—	151	05	60	55	75	—	68	50	567	50	—	—	937	60
243	459	—	382	50	825	90	1,035	20	304	75	907	25	63	—	50	—	4,027	60
5	3	—	—	—	49	—	33	60	—	—	—	—	1	50	—	—	87	10
44	10	50	15	—	295	25	107	05	152	—	84	—	—	—	1,000	—	1,663	80
9	9	—	13	50	60	—	39	38	5	—	14	25	—	—	—	—	141	13
7	9	—	—	—	83	25	35	05	27	50	5	—	24	—	—	—	183	80
52	46	50	21	—	358	07	242	73	107	—	198	75	113	50	—	—	1,087	55
24	25	50	36	—	116	86	129	05	47	25	164	50	—	—	—	—	519	16
60	87	—	28	50	463	80	282	74	256	50	238	50	—	—	—	—	1,357	04
27	15	—	6	—	141	14	149	09	6	50	68	—	—	—	25	—	410	73
19	9	—	—	—	113	16	84	84	61	50	83	—	62	—	—	—	413	50
4	—	—	—	—	25	80	13	20	—	—	—	—	—	—	—	—	39	—
13	4	50	3	—	71	60	55	05	44	—	28	50	51	—	—	—	257	65
7	12	—	6	—	48	30	27	—	12	75	36	50	56	—	—	—	198	55
9	12	—	—	—	70	85	44	80	17	75	27	50	—	—	—	—	172	90
5	3	—	—	—	17	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	25
11	19	50	15	—	75	—	57	55	26	50	17	—	—	—	—	—	210	55
14	22	50	27	—	33	85	47	—	36	30	45	—	—	—	—	—	211	65
4	—	—	—	—	24	15	14	85	7	50	18	50	15	—	25	—	105	—
—	15	—	—	—	52	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	76	—
13	3	—	24	—	76	35	79	20	14	50	40	—	48	—	—	—	285	05
11	21	—	21	—	52	25	42	85	37	25	38	50	—	—	—	—	212	85
9	12	—	13	50	35	40	33	19	11	—	20	25	11	—	—	—	136	34
19	12	—	13	50	100	36	61	97	55	—	45	—	—	—	—	—	287	83
4	21	—	3	—	—	—	15	75	12	50	—	—	—	—	—	—	52	25
10	55	50	7	50	34	85	32	30	18	25	17	—	—	—	—	—	165	40
633	905	50	636	—	3,375	49	2,723	99	1,345	30	2,165	50	1,012	50	1,100	—	13,260	28

sarekkeet omaisuuden tiedonannoissa ovat tyhjät, eivät ole antaneet tietoja, joten o

, avustukset sekä osastojen omaisuus
vään 1911.

Lakkoavus- tusta		Osastojen omaisuus jouluk. 31 p. 1910										Nykyisin voimassaolevat palkka- ja työsopimukset		
		Tulot		Menot		Rahaa		Muu omaisuus		Yhteensä		Sopimus tuli voi- maan	Pysyy voimassa	Irtisano- misaika
Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.			
—	—	1,156	09	619	—	167	24	1,547	14	1,714	38	1/4 00	1/4 12	2 kuuk.
—	—	3,533	65	2,357	80	1,819	92	184	10	2,004	02	—	—	—
—	—	202	72	110	15	92	57	122	—	214	57	1/5 08	1/5 12	1 kuuk.
—	—	3,535	58	3,319	90	1,386	67	2,665	60	4,052	27	1/5 09	1/4 12	1
—	—	195	50	177	09	33	41	20	—	53	41	1/5 09	1/4 12	1
—	—	601	—	327	93	73	07	236	50	309	57	1/4 08	1/4 12	1
—	—	1,126	48	1,087	52	266	66	601	95	868	61	14/4 07	1/4 13	1
—	—	409	27	338	80	441	77	63	40	505	17	1/5 11	1/4 13	1
—	—	1,435	45	1,616	70	1,197	39	295	—	1,492	39	1/5 08	1/4 12	2
—	—	410	55	415	08	—	—	300	—	300	—	1/5 09	1/5 12	1
—	—	432	23	397	64	34	59	792	44	827	03	1/10 09	1/4 12	1
—	—	70	40	64	40	51	52	—	—	51	52	10/4 08	1/4 12	1
—	—	156	21	183	70	44	98	50	—	94	98	22/4 08	22/4 12	1
—	—	116	70	232	60	59	20	115	—	174	20	1/5 09	1/5 12	1
—	—	226	90	191	95	157	74	40	70	198	44	1/5 08	1/5 12	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18/9 08	18/9 12	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20/9 09	1/9 11	1
—	—	175	05	140	60	42	20	—	—	42	20	7/5 08	7/5 12	1
—	—	122	80	116	55	18	35	—	—	18	35	15/4 09	31/3 12	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1/5 08	1/5 12	1
—	—	215	75	210	35	99	28	—	—	99	28	1/6 09	1/5 12	1
—	—	298	50	297	58	50	05	15	—	65	05	1/5 09	16/4 13	1
—	—	140	75	150	13	52	27	—	—	52	27	15/4 10	15/4 12	1
85	67	221	55	200	75	600	54	40	—	640	54	1/4 11	1/4 13	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24/8 09	24/8 11	1
34	—	525	25	423	—	102	—	5	—	107	—	8/5 11	1/5 13	1
119	67	15,308	38	12,959	22	6,791	42	7,093	83	13,885	25	—	—	—

on täytynyt taulu jättää vaillinaiseksi.

